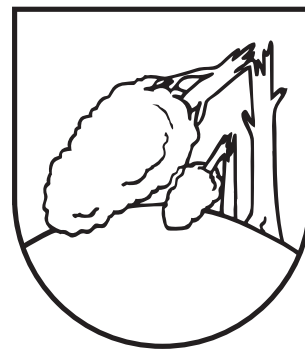

Polomské noviny

Ročník XVI. č. 4 nepredajné december 2011

31. 12. 2011 Silvestrovský bál

So začiatkom o 19,30 hodine
v spoločenskej sále kultúrneho domu

v Gemerskej Polome
Hrá - Relax z Vlachova

Vstupné 15,00 EUR

Obecný ohňostroj na Konopiskách – 00,30 hodine

Príďte sa rozlúčiť so starým rokom 2011

a privítať nový rok 2012

v dobrej spoločnosti priateľov a známych.

Usporiadateľ - Obec Gemerská Poloma

Pozdrav k Vianociam

Drahí priatelia, milí čitatelia!

Čas letí neskutočne rýchlo.

Ani sme sa nenazdali a znova stojíme pred Vianočnými sviatkami. Všetko je akosi z roka na rok rýchlejšie a rýchlejšie, akoby nás poháňal nejaký motor a my ho nedokážeme zastaviť. Vďaka moderným vymoženostiam všetko vybavujeme omnoho rýchlejšie ako voľakedy. Komunikujeme cez telefón, mobil, cez Skype či Facebook. Za pár sekúnd sa môžeme spojiť s našimi známymi, ktorí sú od nás vzdialení aj tisícky kilometrov. Dnes už vzdialenosť nie je žiadnym problémom. Popritom všetkom sa stáva, že zabúdame na tých, ktorých máme blízko pri sebe. Sme tak pohltení technikou a komunikáciou so vzdialenými ľuďmi, že zabúdame na tých, ktorí sú tesne pri nás,

ktorí žijú s nami v jednej domácnosti.

Pokúsme sa tieto Vianoce niečo zmeniť. Nájdime si viac času na našich najbližších, neodbíjme ich slovami: teraz na teba nemám čas. Nech naše deti, naši manželia či manželky, naši rodičia, súrodenci či blízki priatelia nepočujú od nás slovo: „teraz nemám čas“. Viem, že toho máme veľa, nestíhame, ale predsa len sa skúsme zastaviť, spomaliť, vystúpiť z toho rozbehnutého vlaku.

Premýšľajme nad skutočným zmyslom Vianoc, ktorý tkvie v narodenom Božom Synovi, ktorý nás prišiel zachrániť. On nás túži vytrhnúť z víru našich všedných dní a zavládnuť v našich životoch svojím pokojom. V týchto neistých časoch,

pokračovanie str. 5

ADVENTNÁ PRÍPRAVA

A je tu zima!

*Za oknom kraluje strieborná noblesa
a v našich príbytkoch neopakovateľné čaro Vianoc.*

*Vo vzduchu vonia vanilka a škoricica
a v našich srdciach hrejivé teplo domova.*

*Prijmite milí čitatelia srdečné pozvanie
do decembrového čísla Polomských novín.*

- redakcia -

Podakovanie

*Redakcia novín ďakuje všetkým,
ktorí sa podieľajú na ich tvorbe.*

*I toto vydanie je odevé
vo vianočnom šate
vdaka VÁM.*

*Nech VÁS i naďalej sprevádza
pero vždy tvorivé,
mysel plná nápadov,
duša spokojná a vyrovnaná
a zdravie plné sily.*

„Vstupujeme do atmosféry príprav na Vianoce. V mnohých rodinách sa po sviatku Nepoškvrneného počatia začínajú pripravovať betlehemské jasle, aby rodina mohla spolu s Máriou prežiť dni plné očakávania Ježiškovho narodenia. Táto príprava je účinný spôsob, akým možno odovzdať vieru vlastným deťom. Betlehemské jasle nám pomáhajú kontemplovať tajomstvo Božej lásky, ktorá sa zjavila uprostred chudoby. Svätý František z Assisi bol taký oslovený tajomstvom vtelenia, že ho chcel napodobniť prostredníctvom živých jaslí,

a tak začal dlhú ľudovú tradíciu, ktorá dodnes v sebe nesie osobitnú evanjelizačnú hodnotu. Jasle nám pomôžu pochopiť tajomstvo skutočných Vianoc, lebo hovoria o pokore a o Kristovom milosrdenstvom ktorý „hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným“. Jeho chudoba obohacuje tých, ktorí ju prijímu a Vianoce sa stávajú zdrojom radosti a pokoja.“
(Benedikt XVI. 11. 12. 2005)

Viete že... ADVENT

... pochádza z latinského slova adventus a znamená príchod
... je časom radostného očakáva-

nia narodenia Pána

... trvá 4 nedele

... začína sa ním nový cirkevný rok

... liturgická farba je fialová

Ako vznikol adventný veniec a kalendár?

Duchovný Johann Wichern z Hamburgu založil pre chudobné deti útulok, ktorý nazval drsný dom. V roku 1860 na základe neustálych otázok detí, koľko dní zostáva ešte do Vianoc, zhotovil obrovský veniec a zavesil ho na dvere. Pripevnil naň 24 sviečok, na každý adventný deň jednu.

Devätnásť sviečok bolo menších, predstavovali všedné dni a štyri hrubšie, symbolizujúce štyri adventné nedele. Tak vznikli dva symboly – adventný veniec a kalendár. Adventný kalendár má 24 okienok naplnených dobrotami. Do kresťanskej liturgie bol prevzatý tento adventný veniec so 4 sviečkami. Vždy, na každú začínajúcu nedeľu sa jedna svieca zapáli. Prajem všetkým čitateľom požehnaný Advet a radostné Vianoce.

JUDr. Mgr. Štefan Magut, PhD.,
katolícky správca farnosti

Uzavreli manželstvo

Dnes máme svadbu, svadbu,
moja drahá,
po celom dome vonia rozmarín.
Odvčera slnko bujné
mraky spriaha,
vidím už ako skrotí ich náš syn,
naša dcéra.
Pôjdeme ticho.
Hviezda spadne z oja.
V tej chvíli stíchne vesmír,
celý svet.

Peter Betteš
♥ Patrícia Vaisová

Srdečne blahoželáme
a prajeme veľa šťastia
na spoločnej ceste životom

Zomreli

Ako zvon hlas tvoj znel,
bol plný nehy,
kto pozná kraj sveta,
kde má smrť brehy,
kde večnosť zvoní
a mizne v pamäti
a aj keď do rokov
znovu – zasvieti,
zazvoní ako sen
priam do ozveny,
neprídeš medzi nás,
čas všetko zmení,
len v našom vedomí
budú žiť všetky dni,
ktoré si s nami žil
a budeš prítomný
aj s chlebom na stole,
aj s vázou s kvetmi,
budeš žiť naďalej
v deťoch aj s deťmi...

Ondrej Červenák
Ján Dorkin
Ján Nemčko
Štefan Černický

Pozostalým vyslovujeme
hlbokú a úprimnú sústrasť

Spoločenská kronika
k 31. 12. 2011

Životné jubileá k 15. 12. 2011 oslávili

Pochváľme ruky starých
matiek a otcov
zopnuté na chlebovej kôrke
Chváli ich kadejaká drobnosť
ktorej sa kedy dotkli

80 rokov
Mária Dovalová
rod. Grešková
Ján Dovica
Júlia Dovicová
rod. Bolčáková
Ján Ďuriček
Ondrej Hatvaník
Zuzana Puškášová
rod. Bartová

Srdečne blahoželáme

70 rokov
Mária Gálová
rod. Milanová
Kvetoslava Gunárová
rod. Adamová
Mária Tomášiková
rod. Kristofová

Životné jubileá
k 31. 12. 2011
oslávia

80 rokov
Juraj Madáč

V najbližších hĺbkach
kdesi každý z nás
dedinu drahšiu nad ostatné nosí,
stráň, kde sa míhol
jeho detstva čas,
tieň hranostaja
v tráve plnej rosy.

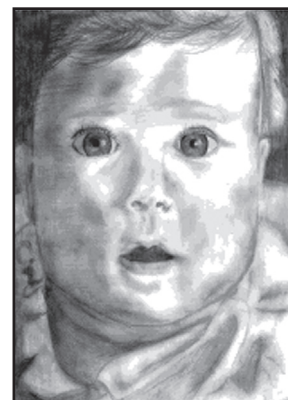
Každému niekde
v srdci šumí sad,
tri - štyri lipy ponad kováčňu,
a hl'adia naňho
z okna cez muškát
dve oči, ktoré starnúť nezačnú.

Narodili sa

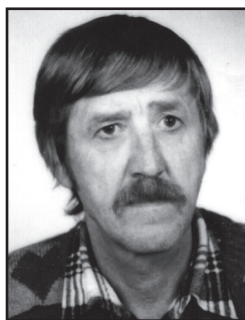
Prišli ste na svet,
aký zvláštny plač od radosti.
Aj príroda si prestrie
snehobielu zásteru.
Hlboko zo zeme
zelená tráva vyviera.

Viliam Smolka
Sebastián Žudel
Evelyn Kónyová

Vitajte medzi nami

Vitaj mi, moje dieťa.
Odteraz tento svet patrí tebe
tak ako moja dlaň a moje srdce,
ktoré už začínaš poznávať,
hoc ani nevieš ako.
Ja s tvojou matkou
priviedli sme ťa
sem medzi ľudí,
pretože strácali sme sa v láske,
aby sme našli teba.

Spomienka
Dňa 22. decembra 2011
uplynul rok od úmrtia
nášho manžela a otca,
brata a zaťa
Eubomíra Galajdu

Kto ste ho poznali a mali radi
venuňte mu spoločne so smútiacou
rodinou tichú spomienku.

Odišiel si,
pozeráme hore
ku hviezdám
a vieme, že
si niekde tam.
Slzy si utierame
a na Teba
s láskou spomínáme.

Tichučko bez posledného zbohom ste nám odišli.
Toto nikto z nás nečakal.
V srdci ste nám veľkú bolesť zanechali.
Stíchol dvor, záhrada, dom i Vaše kroky v ňom.
Smutný a prázdny je náš dom,
chýbate nám otec, mama v ňom.
Márne Vás naše oči všade hl'adajú,
márne po tvári slzy stekajú.
Tichučko snívajte svoj večný sen,
nikdy nezabudneme na ten smutný deň.

Dňa 17. 12. 2011
uplynuli 3 roky čo nás opustil
otec, starý otec
Juraj Galajda
a
dňa 10. 12. 2011
uplynul rok čo nás opustila
mama, stará mama
Júlia Galajdová.

S úctou a láskou spomínajú syn Juraj, dcéry Júlia a Emília, zať Jaroslav, vnuci Jarko a Marek, vnučky Juraja, Michala a Dušana.

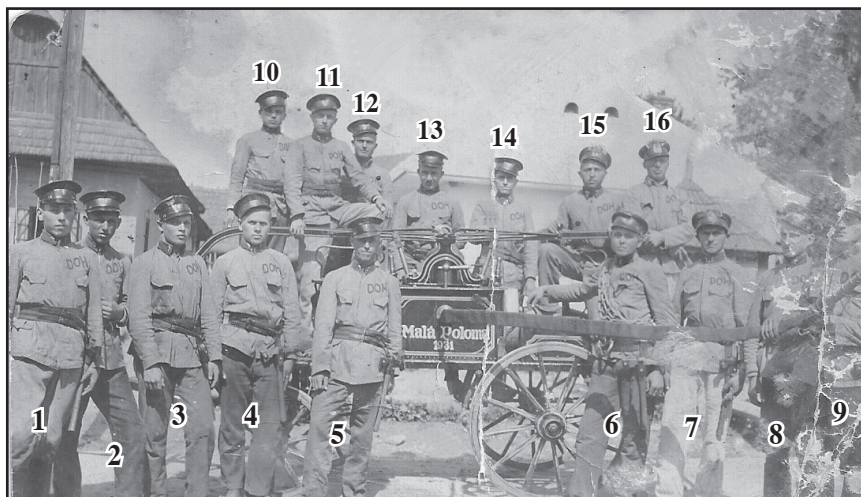
Dobrý sluha, ale veľmi zlý pán

Hasičská kronika zaznamenáva päť katastrofálnych požiarov od roku 1808 do roku 1908, ktoré zachvátili našu obec – Veľkú Polomu a Malú Polomu.

Prvá dobrovoľná hasičská organizácia bola v našich obciach založená v roku 1923. Všetka česť a úcta patrí prvým polomským hasičom za ich húževnatosť pri prekonávaní počiatkových ťažkostí, za ich nedeľné nácviky, disciplínu, ochotu, ale hlavne za ich statočný a obetavý boj pri hasení požiarov, pri záchrane ľudských životov, domáciach príbytkov, hospodárskych stavieb, stodôl a pracovného zariadenia.

Prvé hasiace pomôcky boli vedrá na vodu vo väčšom množstve, rebríky, háky, sekerky a po štyroch – piatich rokoch už aj ručné striekačky.

S vďakou uverejňujeme v Polomských novinách vzácnu starú fotografiu dobrovoľných „ohno hasičov“ z Malej Polomy s ručnou striekačkou z roku 1931. Nevieime sa vynadívať na tých našich mladých a fešných predkov, ktorí sa narodili niečo pred a niečo po roku 1900. Súčasne uverejňujeme aj pôvodný text a menoslov – mená a priezviská zachované na fotografii. Keď to uverejníme, už to bude zachované natrvalo.

D. O. H rok 1931
Dobrovoľný ohno hasiči

1. Ciberaj Štefan
2. Kušnier Ján Šikovný
3. Sárénik Juraj
4. Cirbus Juraj Ďuršo
5. Červenak Juraj Mrichnak
6. Benedik Štefan
7. Benedik Ján Kerkeš
8. Puškáš Michal od Rusnáka

9. Bodnár Jozef od Gošovanky
10. Baláž Ján
11. Červenak Ondrej od Mrichnišky
12. Zatroch Štefan
13. Galajda Ondrej
14. Kušnier Ján Kolcún
15. Tomašiak Ondrej Tomek
16. Kolesár Ondrej od Kováča

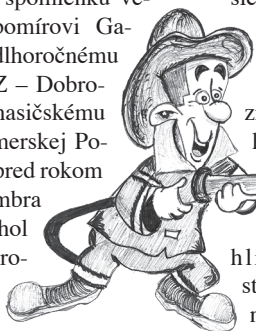
Spomienka na Ľubomíra Galajdu pri prvom výročí úmrtia

Túto krátku spomienku venujeme Ľubomírovi Galajdovi, dlhoročnému členovi DHZ – Dobrovoľnému hasičskému zboru v Gemerskej Polome, ktorý pred rokom 22. decembra

2010 podľahol zdĺhavej chorobe. Od mladých rokov bol hasičom telom a dušou, takže perfektne ovládal a vykonával celú túto zložitú činnosť po stránke teoretickej i praktickej. Bol si vedomý o nutnej potrebe hasičskej pohotovosti pri ochrane spoločnosti, občanov a hmotného majetku pred ničivými požiarimi. Od roku 1985 úspešne vykonával významnú funkciu veliteľa nášho DHZ, teda vyše 20 rokov. Po celý ten čas dobré výsledky prinášala aj dobrá a trvalá spolupráca so starostom obce p. Jánom Chanasom, predsedom DHZ p. Jánom Liščuchom a p. Ondrejom Krajcom, ale predovšetkým s celým kamarátskym hasičským kolektívom. Osobitne sa venoval mládežníckym ha-

sičom v skupine PLAMENĚ. Aj tu má Ľubo veľký podiel pri vedení a formovaní budúcich hasičov. Všetka dôležitá a významná činnosť DHZ: hasenie požiarov, každoročné preventívne prehliadky, čistenie studní, potoka, náročné nácviky a celková príprava na športovom ihrisku, účasť na dsiatkách rôznych hasičských súťažiach doma, v rámci okresu i mimo okres vrátane skupiny PLAMENĚ. Ďalej to bola kopa odpracovaných brigád pre obec, poľnohospodárske družstvo, to všetko je zaznamenané v hasičskej knihe a v hasičskej kronike, v ktorej nie je jedna strana bez uvedenia veliteľa Ľubomíra Galajdu. A na záver spomienka manželky Valiky o tom, že Ľubo bol starostlivým manželom, starostlivým otcom dvoch synov a oporou rodiny. Mal rád poriadok a prácu okolo domu a v záhrade, ale predovšetkým hodne, hodne času venoval DHZ.

stranu pripravil G. Š.

OBEČNÉ ZASTUPITEĽSTVO

dňa 13. 09. 2011 sa konalo riadne štvrté zasadnutie obecného zastupiteľstva v Gemerskej Polome. Z celkového počtu poslancov 9 bolo prítomných 8 poslancov, hl. kontrolór obce, hostia, zamestnanci obce a občania obce G. Poloma. Obecné zastupiteľstvo okrem iného (ďalej len o. i.)

»schválilo

● Ing. Lubomíra Greška za člena komisie stavebnej a životného prostredia

● Dodatok č. 1/2011 k Všeobecne záväznému nariadeniu obce Gemerská Poloma č. 4/2009 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území obce Gemerská Poloma. Obecné zastupiteľstvo v G. Polome v súlade s ustanovením § 6 odst. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a na základe zákona SNR č. 223/2001 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa uznieslo na vydaní Dodatku č. 1 k Všeobecne záväznému nariadeniu obce Gemerská Poloma č. 4/2009 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území obce G. Poloma. Všeobecne záväzné nariadenie č. 4/2009 sa mení a dopĺňa nasledovne:

1. Pôvodný názov Všeobecne záväzného nariadenia sa nahrádza novým znením: „**Všeobecne záväzné nariadenie obce Gemerská Poloma č. 4/2009 o nakladaní s komunálnymi odpadmi, drobnými stavebnými odpadmi a elektroodpadmi z domácností na území obce Gemerská Poloma**“

2. V článku 1 sa za bod 1.2.10. dopĺňajú nové body:

„1.2.11. Elektrozariadenia sú zariadenia, ktoré na svoju činnosť potrebujú elektrický prúd alebo elektromagnetické pole a zariadenia na výrobu, prenos a meranie takého prúdu a pol'a, ktoré patria do kategórii elektro-zariadení uvedených v prílohe č. 3a zákona o odpadoch a ktoré sú určené na použitie pri hodnote napätia do 1 000 V pre striedavý prúd a do 1 500 V pre jednosmerný prúd.“

1.2.12. Elektroodpad sú elektro-zariadenia podľa bodu 1.2.11. VZN, ktoré sú odpadom (§ 2 ods. 1 zákona o odpadoch) vrátane všetkých komponentov, konštrukčných dielcov a spotreb-

ných dielcov, ktoré sú súčasťou elektrozariadenia v čase, keď sa ho držiteľ zbavuje.

1.2.13. Elektroodpad z domácností je elektroodpad, ktorý pochádza z domácností fyzických osôb a z obchodných, priemyselných, inštitucionálnych a iných zdrojov, ktorý je svojím zložením a množstvom podobný tomu, ktorý pochádza z domácností fyzických osôb.“

3. Za článok 7 sa vkladá nový článok č. 7a, ktorý znie:

„**Článok 7a**
Nakladanie s elektroodpadmi z domácností

7a.1. Druhy elektroodpadov

7a.1.1. Obec Gemerská Poloma uskutočňuje zber nasledovných druhov elektroodpadov:

- 20 01 21 – žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť
- 20 01 23 – vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluorované uhľovodíky

- 20 01 33 - batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02 alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie

- 20 01 34 – batérie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33

- 20 01 35 – vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti

- 20 01 36 - vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35

7a.2. Systém zberu elektroodpadov z domácností

7a.2.1. Obec zabezpečí 2 krát do roka zber elektroodpadu prostredníctvom oprávneného vývozcu priamo od občanov spred rodinných a bytových domov.

7a.2.2. Zber elektroodpadu oznámi obec spôsobom v obci obvyklým (miestnym rozhlasom) v dostatočnom časovom predstihu.

7a.2.3. Je zakázané umiestňovať elektroodpad ku zberným nádobám na komunálny odpad na území obce v čase na to neurčenom.“

Ostatné ustanovenia VZN č. 4/2009 sa nemenia. Obecné zastupiteľstvo v G. Polome dodatok schválilo na zasadnutí dňa 24. 10. 2011 uznesením č. 5/2011/OZ A/2 a nadobudol účinnosť 8. 11. 2011.

» rôzne

● čierne skládky

Vo veci čiernych skládok je potrebné realizovať minimálne predvolania na obecný úrad za účelom upozornenia občanov na toto konanie s upozornením na možnosť pokutovania a finančných postihov.

● Starosta obce informoval/ Riešenie nedostatočného tlaku vody na Jarkovej ulici/zaslanie listu

Obec v zastúpení starostom obce žiada Východoslovenskú vodárenskú spoločnosť a. s. Závod Rožňava o riešenie nedostatočnej dodávky pitnej vody pre rodinné domy na ulici Jarkovej v obci, v ktorej sa odvoláva na odsúhlasenie týchto prác pri iných prácach (zokruhovanie ul. Mierová a Nová a preložka vodovodného

potrubia na ul. Turecká, ktoré už boli zrealizované). Zároveň starosta obce informoval, že v tejto veci prebiehajú jednania.

● Starosta obce informuje prítomných s návrhom vlády

Predkladaná zmena zákona zásadne mení parametre fiškálnej decentralizácie, tzv. daňový mix nepozostáva len z dane z príjmov fyzických osôb, ktorá v súčasnosti predstavuje 47% príjmu do rozpočtu obce, ale aj z dane z príjmov právnických osôb a DPH a spotrebných daní. Podľa prepočtov by tak samosprávy prišli v roku 2012 o veľký prínos eur.

Ďalej informuje o stave účtov obecného úradu

spolu bežné príjmy – skutočnosť 395 468,00 EUR s 49% plnením
spolu bežné výdavky – skutočnosť 195 457,00 EUR s 50% plnením.

● Stav úverovej zat'aznosti obce Gemerská Poloma

účet prekleňovací materská škola – zostatok k 03. 10. 2011 – 0,00 EUR

účet prekleňovací základná škola – zostatok k 30. 09. 2011 – 108 591,00 EUR

účet invest. na 5% spl. 31.07.12 – zostatok k 30. 09. 2011 – 19 749,00 EUR

účet Dexia dlhodobý – zostatok k 30. 09. 2011 – 21 302,00 EUR
mesačné splátky úveru invest. a Dexia 650,00 EUR/mesačne/úver

Obec Gemerská Poloma je zat'azená k 30. 09. 2011 bankovými úvermi vo výške 41 051,00 EUR, čo predstavuje 10,38% bežných príjmov obce.

„ved' aj iní tam vozia“

Okolie koryta Súľovského potoka bolo v hroznom stave. Teraz tam nastúpili robotníci a za mesiac je okolie na nepoznanie. Znova pripomína prírodu a nie skládku odpadu. Keď spomínam skládku odpadu neviem pochopiť prečo to ľudia robia. No predsa si len myslím, že tak činia, aby mohli používať výhovorku „ved' aj iní tam vozia“, vôbec

nikto z nich sa nezamyslel nad tým, že ten „bordel“ pôsobí na ich zdravie a na celú okolitú prírodu. Aj teraz, keď je okolie čisté, už na našlo niekoľko „zákazníkov“. Akoby si mysleli, že sa to čistilo preto, aby sa im tam ľahšie vozilo. Prečo tam vozia fľaše, keď máme v obci zavedený separovaný zber, ktorý myslel aj na tento druh odpadu. Tiež tam vozia

aj smeti, na ktoré máme kontajner, ale tam sa im asi nechce chodiť. Všetko vyložia tam, kde sa im hodí - stačí, aby jeden začal. Niekedy je to aj pod okná bytovkárov. K tomu viem dať iba jednu radu: „Nedovoľme nikomu začať!“ Otvorme oči! V najhoršom prípade by sa malo pristúpiť k pokutám, lebo plasty, oleje, železo a stavebný materiál nemajú čo v prírode hľadať!

-občan-

dňa 13. 12. 2011 sa konalo riadne piate zasadnutie obecného zastupiteľstva v Gemerskej Polome. Z celkového počtu poslancov 9 bolo prítomných 9 poslancov, hlavný kontrolór obce, zamestnanci obce a občania obce Gemerská Poloma. Obecné zastupiteľstvo okrem iného (ďalej len o. i.)

►schválilo

● Všeobecne záväzné nariadenie obce Gemerská Poloma č. 2/2011 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, v ktorom dochádza ku zmene

✱ v druhej časti - Daň z nehnuteľnosti § 7 Sadzba dane bod 2 – *Správca dane pre všetky pozemky na území obce Gemerská Poloma určuje ročnú sadzbu dane z pozemkov vo výške:*

- a) orná pôda, chmelnice, vinice a ovocné sady ► **0,50 %**
- b) trvalé trávne porasty ► **0,50 %**
- c) záhrady ► **0,50 %**
- d) lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy ► **2,50 %**
- e) rybníky s chovom rýb a ostatné hospodársky využívané vodné plochy ► **2,50 %**
- f) zastavané plochy a nádvoria ► **0,50 %**
- g) stavebné pozemky ► **0,50 %**
- h) ostatné plochy ► **0,50 %**

✱ v siedmej časti - Miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady § 43 Sadzba poplatku body 1, 2:

1) Sadzba poplatku pre poplatníka podľa § 42 ods. 3 písm. a) tohto VZN je **0,0329 EUR** za osobu a kalendárny deň.

2) Sadzba poplatku pre poplatníka podľa § 42 ods. 3 písm. b) a c)

tohto VZN je **0,0329 EUR** za osobu a kalendárny deň.

● Všeobecne záväzné nariadenie obce Gemerská Poloma čísla 3/2011 o určení výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov spojených s činnosťou škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Gemerská Poloma

§1 Predmet úpravy

Týmto VZN sa určuje výška príspevku na čiastočnú úhradu nákladov spojených s činnosťou škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Gemerská Poloma.

§ 2 Príspevok za pobyt dieťaťa v materskej škole

Za pobyt dieťaťa v materskej škole v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Gemerská Poloma prispieva zákonný zástupca na čiastočnú úhradu výdavkov materskej školy mesačne na jedno dieťa sumou:

- a) za pobyt dieťaťa s celodennou výchovnou starostlivosťou ► **4,00 EUR**
- b) za pobyt dieťaťa s celodennou výchovnou starostlivosťou, ktoré žije v rodine, ktorej príjem je najviac vo výške životného minima ► **2,00 EUR**

§ 3 Príspevok na činnosť školského klubu detí

Na čiastočnú úhradu nákladov spojených s činnosťou školského

klubu detí prispieva zákonný zástupca žiaka mesačne sumu vo výške ► **2,50 EUR**

§ 4 Platenie príspevku

Príspevok v školách a v školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Gemerská Poloma sa uhrádza vopred do 10. dňa príslušného kalendárneho mesiaca, ktorý predchádza kalendárnemu mesiacu, za ktorý sa príspevok uhrádza.

● Rozpočet obce Gemerská Poloma na rok 2012 a **berie na vedomie** Stanovisko hlavného kontrolóra obce Gemerská Poloma k návrhu rozpočtu obce na rok 2012, v ktorom hlavný kontrolór obce o. i. doporučuje schváliť rozpočet na rok 2012 ako záväzný. V stanovisku o. i. uvádza, že návrh rozpočtu obce je v príjmovej a výdavkovej časti vypracovaný ako vyrovnaný. Predpokladané príjmy a výdavky predstavujú hodnotu 791 054,00 EUR. Schválený návrh rozpočtu na rok 2012 môže byť v priebehu roka 2012 upravovaný, a to na základe úpravy (zníženia alebo zvýšenia) podielových daní zo štátneho rozpočtu, resp. na základe presunu finančných prostriedkov medzi prečerpanými a nedočerpanými položkami v rámci rozpočtu. Návrh rozpočtu na rok 2012 bol pred schválením zverejnený obvyklým spôsobom v lehote 15 dní (od 19. 11. 2011 do 13. 12. 2011).

►súhlasilo

● So žiadosťou Ing. Jána Franca bytom G. Poloma o odkúpenie časti obecnej parcely za cenu 1,66 EUR/1 m² za účelom výstavby oploštenia pozemku, čo vyžaduje spevnenie svahu oporným múrom a zároveň by dodržal aj líniu pri výstavbe oploštenia nadväzujúceho na susedné oploštenia.

● So žiadosťou Ondreja Čipku bytom G. Poloma o odkúpenie časti obecnej parcely, ktorá susedí s jeho pozemkom za cenu 1,66 EUR/1 m²

►zobralo na vedomie

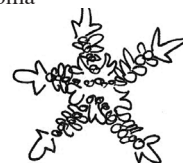
● Stanovisko hlavného kontrolóra obce G. Poloma k návrhu I. Úpravy rozpočtu obce Gemerská Poloma ku dňu 13. 12. 2011

● Žiadosť Dany Červenáčkovej o poskytnutie finančného príspevku na nákup knižničných jednotiek do obecnej knižnice vo výške 900,00 EUR na rok 2012

● Projekt NICOLAS predkladajúci Občianskym združením GEMPOL v zastúpení Stanislavom Kučerákom bytom G. Poloma

► nesúhlasilo

● S vytvorením verejného fóra na internetovej stránke obce G. Poloma

- r -

pokračovanie zo str. 1

keď sa hovorí o hospodárskej či finančnej celosvetovej kríze, niet lepšie istoty ako práve viera v Pána Ježiša Krista a dôvera, že On sa o nás postará. Modlime sa, aby Boží pokoj zavládol v našich srdciach nielen počas sviatkov, ale každý jeden deň nášho života.

Božie slovo hovorí v 1. Liste Jánovom 2, 13 - 14: „Píšem vám, otcovia, pretože ste poznali Toho, ktorý je od počiatku. Píšem vám mládenci, pretože ste zvíťazili nad zlostníkom. Napísal som vám, dietky, pretože ste poznali Otca.“ Písmo vlastnou rukou je niečo, čo si dnes už takmer nevieme predstaviť. Píšeme väčšinou na počítači, vianočné pozdravy

posielame mailom všetkým adresátom, ktorých máme vo svojej schránke. Ale písanie pozdravu vlastnou rukou, prípadne vytvorenie vlastného pozdravu napríklad s deťmi, je niečím, čo sa nedá ničím nahradiť. Pretože keď niečo robím vlastnoručne, venujem tomu svoj čas, dávam do toho svoje srdce, svoju fantáziu a myslím na človeka, ktorému to pošlem. Takýto vlastnoručne napísaný či vyrobený pozdrav môže byť pre niekoho tým najkrajším darčekom k Vianociam, pretože svedčí o láske. Skúsme aj takouto formou niekoho potešiť, skúsme niečo vlastné vytvoriť, napísať a tým potešiť svojich blízkych.

V správach som zachytila informáciu o tom, že tieto

Vianoce budú ešte drahšie a luxusnejšie ako tie predchádzajúce. Ľudia si dovoľia oveľa viac, ako minulý rok a to aj napriek kríze. Ale pritom sa zadlžia a budú musieť pôžičky či úvery splácať počas celého ďalšieho roka alebo aj počas niekoľkých rokov. Toto je tiež smutný obraz dnešnej doby. Netúžme len po drahých darčekom, nemyslíme si, že peniaze sú najlepším dôkazom lásky. Lebo ich hodnota nevyváža hodnotu milého slova, venovaného času či možno skromnejšieho alebo zo srdca pripraveného daru.

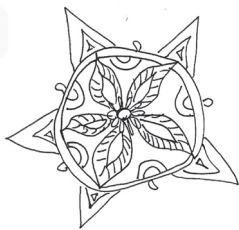
Skúsme aj my, drahí priatelia, počas týchto sviatkov sa viac zamerať na Darcu namiesto darčekom. Naším Darcom, ktorý kvôli nám obetoval úplne všetko,

je Pán Boh. On nám dáva svojho Syna – Pána Ježiša. Prijmime Jeho dar a lásku, ktorú sme prijali od Neho, šírmu okolo seba, vo svojich rodinách, v práci, v škole... Potešme svojich blízkych vlastnoručne napísaným pozdravom alebo vlastnoručne pripraveným darom, ktorý dokáže viac potešiť ako kopec tých najluxusnejších darčekom. Nezabudnime, že láska sa má prejavovať skutočným záujmom o človeka a nielen darčekom.

S prianím Božieho pokoja, viery, lásky a nádeje počas Vianoc aj v novom roku

Mgr. Janka Mat'ová,
evanjelická farárka

O B E C N Á K N I Ž N I C A

Knižnica-
knihy-

odkiaľ na ne vziať?

V nedávnej dobe veľmi žiadaná inštitúcia, no v posledných rokoch viac vyhľadávaná ako kým. Prišiel internet, televízia a všetci si začali myslieť, že čítať knihy už nebude potrebné. Ach, ako veľmi sa mýlili. To dokazujú aj štatistiky, ktoré sú stále na vysokej percentuálnej úrovni v prospech kníh. Naša obecná knižnica je toho dôkazom. Hoci sú v knižnici počítače pre verejnosť o požičiavanie kníh nie je ani najmenšia núdza. Je tu ale malá chybička, kníh je málo, aby som bol presnejší viac exemplárov z jedného titulu. Keď si niekto chce požičať knihu musí čakať, kým ju iný čitateľ vráti. Ja si myslím, že tu by pomohlo keby niektoré, hlavne náučné knihy boli aj po tri kusy. Viem, že naša knižnica sa zapája do projektov a získava nejaké peniažky aj touto formou, ale je to stále málo.

čitateľ knižnice - knihomol'

KNIŽNÉ NOVINKY

z projektu: Knižnica ostrov pokladov čítania, vzdelávania a oddychu

Beletria pre dospelých

Dominik Dán Sara
Kapusta Miroslav Iný už nebudem
Baloghová, Mary Prísľub lásky
Silva Daniel Prísne tajné
Bradfordová Barbara Taylor Úklady a láska
Forsyth Frederick Kobra

Literatúra náučná

Kachanákova Anna a i. Personálny manažment
Berziová Pavlína Veľká domáca cukrárka
Wolf Kirsten Pes výcvik hrou a športom

Literatúra pre mládež

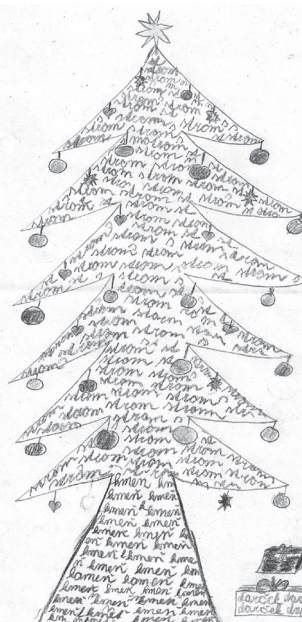
Brat Roman Môj anjel sa vie biť
Brezina Thomas Úkryt grófa Drakulu

Literatúra pre najmenších

Hevier Daniel Hovorníček
Múdra kniha pre škôľkarov a malých školákov
Najkrajšie bájky o zvieratkách

Denis Fajdek

Mirka Tomášiková

Rozbitá bábika - balada

Išlo dievča do obchodu,
kúpiť hračku celkom novú.

Uvidelo bábiku
z porcelánu robenú.
Také ono zbieralo,
tak si ju hneď kúpilo.

Domov si ju vzalo,
na poličku položilo.
Prešiel mesiac, ba i dva,
bábika zostala tam stáť.

Keď si poriadok v izbe robilo,
na bábiku narazilo.
„Nebudem sa s tebou hrať,
do koša ťa musím dať.“

Do koša ju hodilo,
bábiku hneď rozbitlo.
O mesiac alebo dva
s bábikou sa chcelo hrať.

Keď si na jej čin spomenulo,
za bábikou zaplakalo.
Plakalo až do noci,
„Ach, jaj, už jej niet pomoci!“

Sadlo si na stoličku,
vypustilo dušičku.

Stanka Macková

Andrejka Bubenčíková

Šikovné a v MŠ

Jeseň je krásna. Každý rok oblieka prírodu do farebného prekrásneho šatu. Aj tento rok sme ju v záhradách víтали a to čo nám ponúkla, zbierali. Listy, gaštany, šípky, trnky, vetvičky z rôznych stromov, šišky rôznych veľkostí, rôzne konáriky. Z toho všetkého šikovné rúčky detí spolu s pani učiteľkami vytvorili práce plné fantázie a nápadov. Deti ochutnávali ovocie, zeleninu, pripravili chutné šaláty a šťavy. Mali veľký zážitok z farebného týždňa, keď každý jeden deň sa niesol v znamení inej farby. Vtedy si deti každý deň obliekli oblečenie takej farby, aký sme mali deň - červený, žltý, modrý, zelený... V mesiaci október sa v našej MŠ v prípravnom oddelení začal preventívny program v spolupráci s CPPPP v Rožňave pod názvom „Aby sme si rozumeli“. Bol zameraný na skvalitnenie interakcie dieťa – dieťa, učiteľ – dieťa v MŠ. Boli to tvorivé aktivity plné porozumenia, dôvery, akceptácie i empatie s dôrazom na skvalitnenie vzťahov v MŠ. Hrou na kráľovstvo a cez postavy s ním súvisiace

ponúkli Milka a Mirka (psychologičky) deťom možnosť prežiť silné emócie a tým poznávali svet a učili sa porozumieť mu. Tento program bol rozdelený do šiestich stretnutí a vyvrcholil 13. decembra kráľovským bálom, na ktorom sa všetci výborne bavili. Kytičkou uvítou z básni, piesní, naši prípravkári potešili svojich starých rodičov a ostatných starých pri príležitosti Mesiaca úcty k starším. Nechýbali ani vďačné úsmevy a kde tu i slzy dojatia. November je pre deti v MŠ mesiacom prevencie, ochrany zdravia, života a je zameraný najmä na bezpečnosť predškolačka, čo je aj celomesačný názov obsahového celku. Počas prvého týždňa sme sa venovali doprave, dopravným značkám a prostriedkom ako aj bezpečnosti na ceste. Sme radi, že pozvanie k nám prijal „pán dopravný policajta“ a veľmi zaujímavým, poučným a obsahovým spôsobom oboznámil naše deti s bezpečnosťou na ceste. Poučil nás, ako sa účastníci cestnej premávky (chodci, cyklisti, vodiči) majú na komunikáciách v

mestách a dedinách správať, aby neohrozili seba, ale aj ostatných účastníkov cestnej premávky. Vyskúšali naše deti zo znalosti dopravných značiek, po ktorej strane sa chodí po ceste bez chodníka aj na chodníku na bicykli aj pešo. Zopakovali si označenie chodcov a cyklistov počas tmy reflexnými páskami, zrkadlami a osvetlením bicykla. Oboznámil ich aj so svojou prácou - prácou dopravného policajta. Deti si mohli popozerať a aj vyskúšať všetky pomôcky potrebné pri tejto práci. Na záver si pozreli aj vozidlo dopravnej polície. Pre deti z našej MŠ to

bol nezabudnuteľný a hlavne poučný zážitok.

Advent je najočakávanejšie obdobie roka. Deti netrpezlivo čakali príchod Mikuláša. MŠ vyzdobili obrázkami, čižmičkami, čiapkami a vlastnoručne vyrobenými Mikulášmi z modelovacej hmoty, ktoré sa im vydarili a mali z nich veľkú radosť. Piesňami, básňami a hrami si budú krátiť čas do príchodu dlho očakávaných Vianoc a darčiekov, ktoré nájdu pod stromčekom.

**Eva Žúdelová,
Júlia Molčanová**

ŠKOLA, ŠKOLA, ŠKOLIČKA ...

Príspevky a fotografie pripravili: Mgr. J. Krivušová, Mgr. E. Jergová, Mgr. B. Trojanová,
Mgr. H. Fehérová, Ing. Ingrid Hajdúková

Verejná zbierka Uličníca

Aj tento rok sa v ZŠ a v uliciach našej obce dňa 11.11.2011 objavili žiaci zo školského parlamentu, ktorí s pokladničkami, žltými taškami so znakom Nadácie Hodina deťom a odznakmi HUGA, ktorý je symbolom tejto verejnej zbierky, zbierali finančné prostriedky pre deti. Vyzbie-

rané finančné prostriedky sa cez Fond Hodina deťom rozdeľujú tým, ktorí to naozaj potrebujú. Presvedčila o tom i relácia v STV 1 dňa 6.12.2011. Žiakom zo školského parlamentu sa podarilo vyzbierať v Gemerskej Polome 131,86 €.

PROJEKTOVÉ VYUČOVANIE

Pri práci s deťmi sa snažíme uplatňovať nové formy a metódy práce. Jednou z nich je i projektové vyučovanie, ktoré je zamerané na produkt žiakovej práce, ktorý môže byť vizuálny, ústny alebo písomný. Problémy, ktoré žiaci riešia, sú komplexné, vyžadujú znalosti viacerých vedných disciplín, preto projektové vyučovanie ponúka holistický pohľad na riešený problém a integráciu vyučovacích predmetov. Túto modernú metódu sme sa rozhodli využiť na 1. stupni pri téme dopravná výchova. Snažili sme sa, aby žiaci získali vedomosti hlavne praktickou činnosťou. V prípravnej fáze žiaci spoločne skúmali danú problematiku a spolu s pani učiteľkami zberali materiál k danej téme. Veľkým prínosom bola beseda s policajtom a premietanie filmov. V praktických činnostiach potom žiaci nadobudli zručnosti pri prechádzaní cez prechod pre chodcov podľa farieb semafora, na prekážkovej dráhe sa orientovali podľa dopravných značiek, na dopravnom koberci si vyskúšali rolu vodičov áut, na ďalšom stanovišti spoznali všetky časti bicykla ... Testovanie úrovne vedomostí na konci projektového vyučovania ukázalo, že táto metóda sa osvedčila a naši žiaci nadobudli veľa nových skúseností a praktických zručností, ktoré vedia využiť v praxi. Projektové vyučovanie je vysoko motivujúce a kreatívne a my sa budeme snažiť využívať ho i pri iných témach.

Učíme sa pomáhať

V dnešnej dobe plnej neistoty, intolerancie a násilia je potrebné deti neustále motivovať k humánnemu konaniu a vytváraniu pozitívnych hodnôt. Táto snaha je o to dôležitejšia, že dnešné deti budú ako dospelí v budúcnosti rozhodovať o svete. Ak im budeme vštepovať porozumenie a lásku, budú schopní tieto hodnoty sami šíriť a v živote uplatňovať. I z toho dôvodu sa žiaci našej školy zapojili do 12. ročníka projektu „Detský čin roka“ a podporili v detskej porote tie dobré skutky, ktoré považovali za najcennejšie. Hlasovali spolu s 114 481 deťmi z celého Slovenska a podporili dobré skutky v šiestich kategóriách. Záchrana života, pomoc v rodine, pomoc rovesníkom, pomoc ľuďom, pomoc prírode, dobrý nápad. Hlasovaním v detskej porote podporili deti svojich rovesníkov a zároveň urobili ďalší dobrý skutok, ktorým pomohli deťom, ktoré to potrebujú.

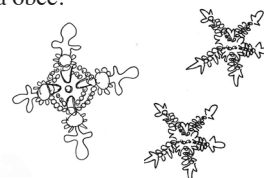
Ukončenie projektu „Bezpečná škola očami kamier“

V mesiacoch jún až december 2011 sa v základnej škole realizoval projekt „Bezpečná škola očami kamier“. Projekt financovala 80% Rada vlády SR a 20% obec Gemerská Poloma. Celková dotácia 5 800 € bola využitá na prevenciu mládeže proti kriminalite.

Projekt bol realizovaný v dvoch etapách. Prvá etapa sa začala realizovať v auguste tohto roku a jej cieľom bolo zabezpečenie školy a jej okolia kamerovým systémom, čím sa má predísť krádežiam v budove školy, ktoré v posledných rokoch narastali a zostávali neobjasnené. Kamerový systém pomáha aj pri monitorovaní správania sa žiakov počas vyučovania a eliminuje šikanovanie žiakov žiakmi. Monitorovanie okolia školy zamäduje poškodzovaniu majetku školy/areálu školy vandalmi hlavne počas večerných hodín, víkendov a sviatkov.

Druhá etapa sa začala realizovať v septembri a bola zameraná na organizovanie voľnočasových aktivít žiakov ZŠ s cieľom, aby trávili svoj voľný čas zmysluplne. Tak môžeme predchádzať kriminalite mládeže. V rámci tejto

etapy sa pre žiakov organizovali turistické vychádzky zamerané na spoznávanie prírodných krás, kultúrnych a technických pamiatok na Slovensku, návštevu botanickej záhrady a Múzea slovenskej dediny, karneval, športové a kultúrne podujatia a besedy. Celý projekt bol ukončený Týždňom boja proti drogám, kde sa pre žiakov zorganizovali nasledovné akcie: korčuľovanie na Zimnom štadióne v Rožňave, aktivity zamerané na prevenciu drogových závislostí v spolupráci s CPPPaP v Rožňave, výtvarná súťaž, zábavné a vedomostné kvízy, športové popoludnie pre žiakov 1. stupňa, vianočná výstava kníh z ANJ a NEJ, florbalový turnaj, strelecká súťaž a beseda s príslušníkmi PZ SR. Do projektu sa zapojili všetci pedagogickí zamestnanci a všetci žiaci školy. Podrobné vyhodnotenie projektu aj s fotogalériou k jednotlivým podujatiam nájdete po 20. decembri na www stránkach školy a obce.

MIKULÁŠSKE JAŠENTE

Čakáme ťa Mikuláš,
kedy sa k nám zatúlaš.
Už sme všetci zvedaví,
či sa tvoj koč zastaví.

Takto nedočkavo vyčkávali najmenší žiaci ZŠ na prvom stupni Mikuláša a dúfali, že na nich nezaбудne a zavíta aj do našej školy. V utorok 6.12. už od rána usilovne plnili všetky úlohy, ktoré im Mikuláš, čert a anjeli poslali. Boli to úlohy z matematiky i zo slovenského jazyka, ale zvládnuť museli i vylúštenie tajničiek a vymaľovanie obrázkov. A to všetko v červených svetříkoch a mikulášskych čiapkach. Keď bolo všetko hotové, konečne zaznel zvuk zvončeka, ktorý zvolal všetky deti na chodbu. Každá trieda mala pre Mikuláša pripravené pesničky a básničky, aby mu dokázala, že si darčeky naozaj zaslúži. A tak každá pani učiteľka dostala od Mikuláša veľký balík plný sladkostí, ktoré spravodlivo rozdelila svojim žiakom. Všetkých však potešili i nové spoločenské hry, ktoré môžu hrať počas prestávok. Očká detí žiarili od radosti, len niektoré boli vyplašené, pretože sa naľakali čerta. Keď však deti prisľúbili, že budú poslúchať a usilovne sa učiť, Mikuláš, čert a anjeli spokojní odišli, aby mohli porozdávať darčeky aj iným dobrým žiakom.

So zimou Vianoce prichádzajú, radosť do detských očí prinášajú

Nikto neprežíva Vianoce tak ako deti. Radosť nielen z nadchádzajúcich prázdnin, ale i blížiacich sa sviatkov sú dôvodom nemalej radosti v detských srdiečkach. Deti vedia radosť prežívať intenzívnejšie ako dospelí. Tešia sa z každej maličkosti, ale najväčšiu radosť majú vtedy, ak sa im niečo podarí. Detské rúčky sú naozaj šikovné, vedia nakresliť nádherný obrázok, či vymyslieť ten najoriginálnejší darček.

V našej škole sa snažíme spájať učenie vedomostí s rozvojom schopností potrebných pre život, preto používame popri bežných i netradičné učebné postupy. Učíme deti vnímať svet cez pocity, zážitok, umenie a emocionálne vyjadrovanie.

Navodiť vianočnú atmosféru, pripraviť darček pre svojich najbližších a zároveň sa niečo nové z histórie naučiť bolo cieľom podujatia „Vianočná tvorivá dielňa v kaštieli Betliar“.

Pracovníci Múzea Betliar každoročne pripravujú tradičnú vianočnú výzdobu zameranú na vianočné dekorácie a slávnostné šľachtické stolovanie. Deti boli nadšené, krásna vianočná výzdoba v kaštieli len podčiarkla jeho jedinečnosť. Vianočné viazania, prestieranie, striebro, porcelán, príbory, svietniky, čase a poháre, ktoré patrili Andrassyovskej rodine, k tomu odborný výklad Mgr. Silvie Lórinčkovej, ktorá trpezlivo a prívetivo odpovedala na zvedavé detské otázky prispeli k tomu, že i v malých školákoch sa prebudil záujem o históriu.

Svoju nápaditosť a kreativitu mohli žiaci prejavovať v tvorivej dielni, ktorú pre nich pripravila Mgr. Katarína Takácsová. Kreslili, vyfarbovali, vystrihovali a chystali darčeky pre svojich najbližších.

*Nuž, už môžu prísť chvíle vianočné,
v láske a šťastí, prežijeme ich spoločne.*

*A dobrý pocit nám v srdci zostane,
radosť a úsmev, ten všetkým pristanie.*

Aranžovanie

Jesenné a vianočné aranžovanie – podujatia, ktoré svedčia o tom, že členovia krúžku Zaujímavá škola sú zruční a majú zmysel pre krásu a detail. Dôkazom toho je fakt, že už tretí rok organizujeme jesenné aranžovanie, na ktorom žiaci využívajú to, čo príroda ponúka – okrem vetvičiek z rôznych ihličnanov sú to konáriky rôznych druhov trstiek, ktoré trávy a pestrofarebné listy, ktoré kombinujú rôznymi mašličkami a inými doplnkami z vlastných

zdrojov. V októbri 2011 si žiaci zhotovili krásne ikebany, ktoré skončili na čestnom mieste v ich rodinách alebo na cintoríne počas Pamiatky zosnulých, a tak si pripomenuli svojich nežijúcich príbuzných. V decembri 2011 sa stretnutia rozšírili i o vianočné aranžovanie, na ktorých si žiaci zhotovovali krásne vianočné venčeky, valce, ale i stromčeky, ktoré počas sviatkov zimy budú ozdobou ich domácností.

Týždeň boja proti drogám

Každoročne sa v mesiaci november pri príležitosti Európskeho týždňa boja proti drogám konajú i v našej ZŠ rôzne podujatia a aktivity pre žiakov. V tomto roku bol týždeň od 21.11. do 25.11.2011 nabitý súťažami a podujatiami, ktoré organizovali Mgr. J. Krivúšová, koordinátorka činnosti školského parlamentu, H. Fehérová, koordinátorka Zdravej školy a Mgr. D. Balážová, koordinátorka prevencie pred sociálno-patologickými javmi. **Už na prvý deň** sa žiaci veľmi tešili, pretože tí, ktorí radi korčuľujú alebo sa tento šport chcú naučiť alebo sa v ňom zdokonaľovať, navštívili Zimný štadión v Rožňave.

2. deň bol v predpoludňajších hodinách vyplnený diskusiami a besedami s pracovníkmi CPPPaP v Rožňave, ktorí so žiakmi 5.-9. ročníka a III.A triedy nenásilnou formou rozobrali nielen problematiku nebezpečenstva drog a správania, ale i tie problémy, ktoré ich trápia – vzťahové problémy medzi chlapcami a dievčatami, otázky o ďalšom štúdiu a budúcnosti. V popoludňajších hodinách sa v priestoroch školy kreslilo. Čo je potešiteľné, žiaci zaplnili 3 triedy a rôznymi technikami vo svojich skupinových alebo individuálnych prácach vyjadrili, že zmysluplná záujmová činnosť, ktorá je v našej ZŠ naozaj pestrá, dokáže žiakom zaujímavo vyplniť voľný čas.

V stredu, tretí deň, sa uskutočnili pre žiakov 1. a 2. stupňa vedomostné kvízy. Žiaci 1. stupňa boli rozdelení do troch štvorčlenných družstiev, v ktorých si vyskúšali vedomosti o drogách a vylúštili tajničku. Dozvedeli sa, že nič nie je pre organizmus také zbytočné a také škodlivé ako drogy. Za svoje zdravie zodpovedá každý sám. **Zdravie je nenahraditeľná hodnota.**

Žiaci 7. a 8. ročníka si v kvíze, v ktorom súperili 4 trojčlenné družstvá, overili svoje vedomosti nielen o drogách, ale i z rôznych vedných disciplín. Náročnosť otázok si volili sami žiaci a tu o víťazoch rozhodli nielen vedomosti, ale i správna taktika. A tá sa ako účinná prejavila u chlapcov z 8. ročníka.

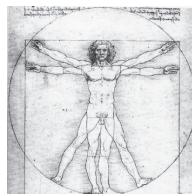
Štvrtý deň popoludní sa konalo športové popoludnie pre žiakov 1.

stupňa a žiakov navštevujúcich ŠKD, pri súťažiach pomáhali i žiaci zo školského parlamentu. Naši najmenší žiaci preukázali šikovnosť, pohotovosť, ale i rýchlosť a obratnosť. Víťazi boli odmenení, ale boli nimi všetci, ktorí sa do súťaží zapojili.

Piaty deň bol dňom, keď svoje umenie ukázali i strelci. Súťaž prebehla pod vedením budúceho streleckého krúžku pána J. Dovalu, ktorý ju rozdelil do 3 kategórií: 1. Starší žiaci – strelci; 2. Mladší žiaci – strelci (tí, ktorí navštevujú strelecký krúžok); 3. Strelci – amatéri.

Počas tohto týždňa sa uskutočnil pod vedením Mgr. M. Plichtu **stolnotenisový turnaj žiakov a žiačok a florbalové popoludnie**. Všetky podujatia boli zabezpečované cez projekt Bezpečná škola očami kamier a vďaka tomuto projektu mohli byť súťažiaci a víťazi odmenení rôznymi vecnými cenami.

HLA ČLOVEK!

Reumatické choroby počas života postihujú na kratšie či dlhšie obdobie každého tretieho človeka, každá tretia žena po päťdesiatke má osteoporózu. Reuma nie je jedna forma choroby, ide o reumatický okruh foriem s asi 450 chorobami, ktoré sú takmer vždy spojené s bolesťami a často aj s obmedzením pohybu. Pri reumatických chorobách sú postihnuté najmä svaly, šľachy, väzivá a kĺby pohybového aparátu.

Reumatické choroby sú najčastejšou príčinou čiastočnej invalidity a štvrtou najčastejšou príčinou plnej invalidity. Bolesť chrbtice sú druhou najčastejšou príčinou práceneschopnosti. V posledných desiatich rokoch sa počet zlomenín spôsobených osteoporózou zdvojnásobil.

Pohybová liečba

Hlavnou témou boja proti reumatizmu sú aj reumatické choroby a cvičenia. Pohybová a rehabilitačná liečba je pri reumatických chorobách nutná, aby sa predišlo k nežiaducim následkom.

S pohybovou liečbou pri reumatických ochoreniach začíname už od prvého dňa ochorenia. Cieľom je zmierniť bolesť, oslabiť zápal a zabezpečiť tzv. polohovanie. To znamená udržovať kĺb vo funkčne najpriateľnejšej polohe pomocou rôznych rehabilitačných pomôcok a prikladanie studených obkladov.

Po zmiernení najakútnejšej bolesti začíname s pasívnym cvičením kĺbov, neskôr pacient prejde k aktívnej spolupráci, uvedomuje si prácu jednotlivých skupín, ich vôľové zapájanie

a posilňuje svaly opakovaným pohybom.

Zvláštnou kapitolou v rehabilitácii reumatických chorôb sú ochorenia mäkkého tkaniva (choroby kĺbových puzdier, šliach, svalových úponov a vlastných svalov – bolestivé ramená, tenisové lakťe, profesionálne poškodenie svalov a šliach, rôzne natrhnutia šliach po podvrtnutiach a pod.). Treba si uvedomiť, že spojivové tkanivo sú štruktúry s pomalým metabolizmom a tým predĺženým časom hojenia. Aj preto bežné drobné trhliny vzniknuté po úraze v zdravom svalu či šľache sa hoja najmenej 3 týždne, počas ktorých sa poškodená štruktúra nesmie vystaviť námahe.

Zanedbávame prevenciu

Choroby mäkkého tkaniva sa v rámci reumatických chorôb najviac podieľajú na práceneschopnosti, čiastočnej i trvalej invalidite. Zároveň však patria medzi tie, kde je možná a účinná prevencia, ktorej sa žiaľ nevenuje dostatočná pozornosť. Ako príklady je úplné zanedbávanie výchovy mládeže

k pravidelnému športovaniu na školách. V mnohých nie sú ani fungujúce telocvične. Informačná revolúcia pripútala deti a mládež k počítačom, čo nevyžadujú pohybovou aktivitou. Znamená to pre ne oslabenie pohybového aparátu a zvýšenú náchylnosť na ochorenia pohybového tkaniva.

Perníkova chalúpka z hrachova

Potrebuje:

½ kg tmavej múky pšeničnej

½ kg žitnej múky

Poznámka: 1kg hladkej múky náhrada za ½ kg tmavej múky pšeničnej a ½ kg žitnej múky

25 dkg práškový cukor

citrónová kôra

škoric

klinček

Reuma

Reumatoidná artritída je chronické zápalové ochorenie neznámej príčiny, ktoré je charakterizované symetrickým postihnutím kĺbov. Postihnuté kĺby sú opuchnuté, bolestivé, teplé s obmedzenou pohyblivosťou. Postihnutia kĺbov poukazuje na zápal synovie s prítomnosťou zápalových elementov, lymfocytov a plazmatických buniek (reumatoidných uzlov a časté sú aj prejavy systémového a orgánového postihnutia, anémia, kožné, pľúcne poruchy). Choroba môže vzniknúť v každom veku, najčastejšie medzi 20-25 rokom života, 3 krát častejšie u žien, väčšinou postihuje kĺby rúk, menej kolenné kĺby, členky, ramená, lakťové kĺby, krčnú chrbticu a bedrové kĺby.

Diagnostika

Diagnóza sa stanovuje na základe klinických príznakov a laboratórnych vyšetrení s doplnením röntgenovými snímkami CT alebo MR (magnetická rezonancia).

Reumatické choroby

píše MUDr. Jana Grešková

Príčiny vzniku

- príčina je neznáma
- genetická, predispozícia
- spojenosť s antigénom HLA – DR4
- baktérie, vírusy
- účasť imunitných mechanizmov s tvorbou imunokomplexov (takpovediac „zrazením“ protilátky s antigénom), ktoré sa ukladajú v jednotlivých orgánoch a tkanivách

Príznaky

- ranná stuhnosť kĺbov
- bolestivosť kĺbov v pokoji
- fyzická nevykonnosť, potenie
- horúčka
- celková slabosť, malátnosť, únavnosť
- nechut' do jedla, chudnutie
- kĺby sú bolestivé, teplé, opuchnuté
- v neskorších obdobiach lesklá vyhladená, atrofická koža
- niekedy vredy predkolenia
- časté komplikácie (baktérie, vírusy, huby, zápal pohrudnice, popľúcnica, osrdcovníka, osteoporóza, nedostatočnosť obličiek, vredy tráviaceho traktu, anémia, znížený hemoglobín, železo).

Liečba

- nesteroidné antireumatická sprotizápalovým, protibolestivým a protihorúčkovým účinkom
- glukokortikoidy znižujúce aktivitu kĺbového zápalu
- lieky modifikujúce chorobu spomalením a zastavením rozvoja kĺbových erózií a postihnutia chrupky (metotrexát, soli zlata, penicilamín, sulfasalazín)
- imunosupresíva, potlačujúce činnosť abnormálne aktivovaného imunitného systému pri nereagujúcich formách reumatoidnej artritídy (cyklosporín)
- podporná liečba – depresia a poruchy spánku antidepresívami a sedatívami, polohovanie a rehabilitácia, poučenie pacienta a jeho rodiny
- chirurgická liečba (synovektómia).

vanilka

3 celé vajcia

¼ l teplého medu

1 ½ lyžice sódy bikarbóny

dľa potreby mlieko, aby cesto bolo tuhé

Postup: Všetko zmiešame rukami, dobre spracujeme a necháme odpočívať, najlepšie cez noc, v miske prikryté fóliou aby nezaschlo. Na druhý deň ho vyváľame na hrúbku ½ až 1 cm, podľa toho čo vykrajujeme. Diely chalúčky vykrajujeme rádlíkom aj väčšie srdcia. Plech dobre vymastíme, medové diely potrieme vajčkom a upečieme. Diely chalúčky zdobíme a spájame cukrom.

ZO SZTP hodnotenie našej celoročnej práce

Tak ako po iné roky, aj tohto roku (2011) sme vykonali aktivity, aké nám zdravotný stav dovolí.

Dňa 11. 3. 2011 sa uskutočnila výročná hodnotiaca členská schôdza a zhodnotili sme naše celoročné aktivity v roku 2010. Tiež sme si pripomenuli aj MDŽ a naše ženy pozdravili básničkou, zahral a zaspieval pán Ján Šafár a ženy obdarili kvietkom.

Naši členovia sa zúčastnili brigád na jar a v lete 16. 4., 25. 6. a 13. 8. 2011 v priemere po 16 členov pri čistení, kosení a hrabaní priestranstva okolo pomníka na Kurtákovej, aby bolo pripravené na pietne spomienky kladenie vencov a vzdanie úcty pri príležitosti osláv SNP. Po dobre vykonanej práci dobre padne posedenie pri ohníku opekanie slaninky v príjemnom prostredí a debate. V lete je čas na výlety a načerpanie nových síl, a tak aj my sme zorganizovali jednoduchý výlet do Tatralandie v Liptovskom Trnoveci, ktorého sa zúčastnilo 8 členov a zotavili sa v termálnom kúpalisku.

V dňoch 9. – 11. 9. 2011 sa 11 členovia našej organizácie zúčastnili 7. ročníka celoslovenskej súťaže Kremnická barlička 2011 v Kremnici, kde sólo spev muži a v speve muži a ženy, tiež v prednese prózy obsadili prvé miesta, za čo im patrí poďakovanie.

Dňa 15.10. 2011 sa konala členská schôdza – posedenie pri gulášoch, kde nás pozdravil, poďakoval a podporil v našej doterajšej činnosti p. starosta Chanas Ján, za čo mu srdečne ďakujeme. Po chutnom guláši, ktorý nám pripravil Juraj Breznen a Jozef Ďuriček s pomocou celého výboru, bola dobrá nálada, takže sa všetci členovia našej organizácie cítili príjemne.

Naším želaním je, aby aj naďalej sme mali dostatok síl a zdravotný stav na takej úrovni ako teraz.

výbor ZO SZTP

Dňa 13. októbra 2011 pripravil pre nás obecný úrad v Gemerskej Polome priateľské stretnutie. Pozdravil nás starosta obce pán Ján Chanas a pani Elena Demková. Program pripravili deti MŠ a ZŠ. Po programe sme si pochutnali na sytej večeri, ktorú nám pripravila pani Ľudka Dovcová. Zapili sme ju pohárom dobrého bieleho vína. Klub dôchodcov každému členovi daroval fláštičku džemu. Po troch hodinách, ktoré sme naplnili debatou sme sa pobrali do svojich domovov.

Dňa 6. XII. klub dôchodcov pripravil predvianočné posedenie v sále KD. Posedenia sa zúčastnil aj pán starosta Ján Chanas, ktorý nám prispel na slávnostné občerstvenie. Program uviedla p. predsedníčka Oľga Štrbová. Keďže sa posedenie uskutočnilo na Mikuláša – naši členovia p. Ján Šafár, Mgr. Darina Šafárová, Zuzana Kalinová, Zuzana Šimšíková, Juraj Sústrik, Zuzana Zatrochová a Mária Breznenová pripravili pásmo – Zvyky našich predkov v predvianočnom čase. Zarecitovali sme si aj vianočné vinšovačky. Spoločne sme si zaspievali pieseň Daj Boh šťastia tejto zemi. Nasledovala večera, ktorú pripravila Ľudka Dovcová. Pomáhala nám Ivetka Ferenčíková, Julka Csobádiová a Ruženka Droždiaková. Členovia boli obdarovaní malým lampášikom, aby si zapálili svetlo vo svojich domovoch.

Za Klub dôchodcov v Gemerskej Polome
Oľga Štrbová

Milí čitatelia Polomských novín, dostalo sa mi do rúk prvé vydanie výberu receptov z regiónu Horehronie. A keďže sú tam aj tradičné jedlá z našej partnerskej obce Polomka, dovolil som si zostaviť polomský jedálniček a ponúknuť Vám nasledovné jedlá.

RAŇAJKY - Chlieb vo vajci

Potrebuje: chlieb, 1-2 vajcia, mlieko, soľ, olej
Postup: Vajčka vidličkou rozmiešame v miske, pridáme trochu soli a trochu mlieka. Chlieb nakrájame na krajce, namáčame ich do vajččkovej zmesi a ukladáme na panvicu s rozohriatym olejom. Opražíme do zlatista.

DESIATA - Šmirka

Potrebuje: 200g bryndze, 200g masla, mletá červená paprika, 1 malá cibuľa, petržlenová vňať alebo pažítka, chlieb
Postup: Bryndzu s maslom vymiešame, pridáme mletú červenú papriku, nadrobno posekanú cibuľu. Všetko dobre premiešame a natrieme na krajec chleba. Posypeme posekanou petržlenovou vňaťou alebo pažítkou, ktorú sme vypestovali v kvetináči na okne.

OBED – polievka - Kis'ie krumple

Potrebuje: 5 väčších zemiakov, soľ, bobkový list, 2 strúčiky cesnaku, 2 PL octu, 1 PL cukru, zápražka – masť, hladká múka, sladká smotana na varenie, ocot, cukor
Postup: Zemiaky pokrájame na kocky, zalejeme vodou, osolíme, pridáme bobkový list, pretlačený cesnak a dáme variť. Keď sú zemiaky uvarené, pridáme zápražku z masť a hladkej múky a necháme povrieť. Nakoniec polievku zatrepeme sladkou smotanou na varenie, do ktorej sme pridali lyžičku hladkej múky. Prevaríme, odstavíme, pridáme ocot a podľa chuti cukor

Hlavné jedlo - Horehronské gul'ky

Potrebuje: 1kg zemiaky, 200g hrubej múky, 1

vajce, 2 cibule, 200g údeného vareného mäsa, 300g kyslej kapusty, 150g údenej slaniny, 1 strúčik cesnaku, 1 Čl majoránu, 2 ČL soli a 2 PL masť

Postup: Očistené zemiaky spolu s cibuľou a cesnakom nastrúhame, pridáme soľ, múku, vajce, nadrobno nakrájané údené mäso a vypracujeme cesto. Mokrou rukou formujeme gul'ky, ktoré obalíme v hladkej múke a v slanej vode varíme cca 15 min. Na masť udušíme kyslú kapustu, dozlatista opražíme na kocky nakrájanú slaninu a 1 nadrobno pokrájanú cibuľu. Gul'ky podávame s kyslou kapustou a polejeme kričiacou upraženou slaninou s cibuľou.

OLOVRANT - Škvarková nátierka

Potrebuje: 400g škvariet, 2 PL horčice, 2 vajcia uvarené na tvrdo, 1 cibuľa, 2 strúčiky cesnaku, soľ
Postup: Škvarky pomelieme a spolu s horčicou vymiešame. Vajcia a cibuľu najemno nakrájame, cesnak pretlačíme, pridáme ku škvarkám, posolíme a premiešame. Natrieme na chlieb.

VEČERA - Pečené baranie stehno na smotane

Potrebuje: 600g baranieho mäsa zo stehna, mlieko, soľ, 30g cibule, 2 dl sladkej smotany, 20g masť
Postup: Dobre umyté baranie stehno namočíme na dve hodiny do mlieka. Potom ho vyberieme, dáme na vymastený pekáč, posolíme, posypeme pokrájanou cibuľou, dáme do rúry a pomaly pečieme. Počas pečenia mäso polievame smotanou a občas podlejeme horúcou vodou. Upečieme do mäkka.

Milé gazdinky, želim Vám aby sa Vám jedlá podľa týchto receptov vydarili a konzumentom aby chutilo. DOBRÚ CHUŤ.

Z Horehronskej kuchárky
zostavil a upravil **Ján Chanas**

KÚTIK POLOMSKEJ HISTÓRIE

Gunár na frieju

Zo spomienok starej matere

Dakedy lude hodne spievali: na svaďbe, na kerštenu, na pohrebe, v koštele, na Vŕsechsvätých pri hrobch. Aj v polu pri kose- nu, pri hrábánu, za kravami keď pásli, dievky na kockoch, parobci hor dedinô, dlô dedinô spevom chodili hlavne pod jäsien keď mali regrúti rukovať.

Vtedy v každem dvo- re, aj my zmo chovali husi aj gunára. Keď parobci spevom

išli po dedine, ta tot gunár sa jim ozýval – gágál. Parobkoch to ráz nahnevalo, brány vtedy lude nemali, vejšli do dvora, otvorili chlievšok, gunárovi ulapili pysk, aby negágál a odnesli ho na vyš- ný koniec, tam bývala u Bábäšky taká starša dievka – Zuzana, šes leto spávala v komore, ta jie ho vyhláskom puštili do tie komory. Zuzana ho samozrejme vydúrila a vôn do rana gágál popod túren.

Rano maťstará išli vy- puštiť husi a gunár niet. Hľadáli ho kolo potôška po dedine. Od Mrichnišky Julka išli na maši- nu ta sã jich opytujú: Šô hľadáte tetko? Tále gunár nám skapál od večera. Nehľadáte ho, chote pod túren tam vám gágá od pôlnoci, u Bábäšky pri Zuzane búl od ve- šera na frieju, parobci jie ho tam puštili. Aj tak sã šeläď dakedy bavila.

-KZ-

- KZ -

biken	miešanka na kŕmenie dobytky
golšä	holiča, neoperený vtáčik
kresák	veľký klobúk so širokou striedškou
lepiestka	dačo tenké – odev, prikrývka
liberán	veršovaná rozlúčka na kat. pohrebe
luxušný motor	osobné auto
merva	slama z mlát'ačky alebo kombajnu
nieto sytu	bez miery, nenažranosť
podplamánik	to isté ale pečené na uhlíkoch
režína	zl'avený preukaz pre železničiarov
rinäk	choré mača
strombolce	zlepená srst' alebo chlpy
subiet, subietka	predavač, predavačka
šadrada	šibal
šemerva	trma-vrma
štiet'	rovná plocha v lese, kde sa páliło uhlie
štrekäre	železničiar
šutulmutka	pomotaná žena
tôva	vylíata voda, moč
živina	rana, odrenina
žúp	snop, ručne vymlátaná slama
pogán	planisko
pojestný	pažravý
šťubierkať	šetriť

Ol'ga štrbová

frištík	raňajky
rízkašä	ryža s mliekom
servátka	tekutina pri príprave tvarohu
cmier	cmar pri príprave masla
šmalec	masť
žentica	žinčica
kúchen	biely naplnený koláč
beräc	biely pletený neplnený koláč
kulač	ploská nádoba do prírody
mištôška	mištička
rajtopík i järtopík	hlinený hrniec
tepša	pekáč na koláče
jarec	jačmeň
oves	ovos
povrieslo	uzlom spojené 2 híste slamy na zviazanie obilných snopov
oštie	pichľavá časť na obilí
mlátäška	mlát'ačka
viejäška	veľké lyžica na nabranie obilia
fujďáš	na čistenie obilia
humno	v stodole hlinená časť kde sa mlátilo
torkoš	miesto nad humnom kde dávali obilie
carok	zásobáreň sena na kŕmenie

-MI-

asentírka	odvod na základnú vojenskú službu
bars	veľmi
bievno	voľno
cúdiť	hrabať, čistiť
dodierat'	provokovať
fest	silne, mocne
forčkať	vřzgať
furt	stále
gambovať	odvrátať
grondže	t'ážka obuv
hapákať	vysedávať
klopkať sã	hra na schovávačku
mersko	nepekne, škaredo
nahrávať sã	podnecovať
nahrávať sã	niekoho
obejšť	predpovedať
ohreblo	obísť, vyhnúť sa
pártica	chudý človek
pepitavý	vrúbky na pekáci
pepitavý	kockovaný
pijäk	alkoholik
polovišňäk	diet'a zmiešanej rasy
porobisko	počarované, urieknuté

Ako sme športovali pred 50-timi, 60-timi rokmi

V minulom čísle Polomských novín sme spomenuli počiatky „známych športov“ akým je ľadový hokej. V tomto čísle sa pokúsím zmieniť o počiatkoch stolného tenisu (ping-pongu) v našom detstve.

Ping-pong sme začali hrať v roku 1957 na vyradených drevených vrátach zo stodoly (humna). Boli to staré vráta ošľahané vetrom, dažďom, ako aj dlhé roky presušené slnkom, takže boli poriadne zvrásnené a „ozdobené“ zahnutými klineciami z vnútornej strany, na ktorej sme hrávali. Ping-pongová loptička na nich skákala kde chcela a veľmi nízko sa od starých dosák odrážala. Nám to však nevadilo a naučili sme sa na nich hrať (zvykli sme si).

Drevené vráta boli položené na dvoch „kozách“, ktoré sa používali ako podstavce pri „kresaní“ dreva na stavbu krovu domov (tragáre, pomúrnice, krokvy a podobne). Ako sieťka nám slúžil odstrihnutý pás sieťoviny na muchy, ktorý mal na vrchu prišitý pásik bielej látky po celej šírke „ping-pongového“ stola. Sieťku držali dva veľké klinec (dvojstovky) zabité do okraja vrát.

Ako rakety sme zo začiatku používali ľahšie piestiky na pranie, neskôr sme si ich vyrezali a prispôbili z drevenej preglejky. Na preglejku sme drobnými klinčekmi pribili gumu z duše auta, alebo zo sáry z vyradených gumákov.

Keďže loptička sa na vráta odrážala slabo a nízko, bolo obtiažné naučiť sa „smečovať“. Ale naučili sme sa to i keď loptička skákala „ako chcela“. Hrávali sme celé odpolednia a v nedeľu aj celý deň. Vždy sa nás zišlo 5-6 chlapcov, takže sme hrávali aj štvorhu.

To, že sme sa naučili hrať a smečovať z nízko odrazených loptičiek nám veľmi pomohlo, keď sme raz išli hrať do Betliara na riadny, originálny ping-pongový stôl (v hale hasičskej zbrojnice). Tam nám loptička vyskakovala ďaleko vyššie, takže z každej odrazenej loptičky sme dokázali poriadne „zasmečovať“, čím sme porazili aj zdatnejších ostrieľanejších ping-pongistov v Betliari.

V roku 1959 sme začali hrať ping-pong už na riadnom stolnotenisovom stole, „v Keršme“ na dvore a v záhrade (tam kde bývali Dušan a Ulo Zatroch).

Ďalšie roky a začiatky úspechov stolného tenisu v Gemerskej Polome už možno boli popísané, resp. sa ich ešte niekto pokúsi popísať, ale prvé „krôčiky“ boli také, ako je popísané v tomto článku.

Z V Y K Y A T R A D Í C I E

Vianoce - Počas vianočných sviatkov si veriaci pripomínajú narodenie Ježiša Krista. Tieto kresťanské tradície však nadväzujú na pohanské zvyklosti, ktoré sa praktizovali dávno pred vznikom kresťanstva. Zimný slnovrat oslavovali takmer všetky národy, najväčšia pozornosť sa venovala najkratšiemu dňu v roku, kedy sa zrodilo nové slnko a dni sa predlžovali, tento deň sa nazýva kračúň, pôvod tohto slova nie je presne objasnený, no predpokladá sa že je odvodený od staroslovanského slova s významom krátky. Podľa Zdenka Vaňu „nebol Kračúň ani žiadnou bytosťou, ako sa pôvodne domnievali mytológovia. Bol personifikovaný až dodatočne, ako bolo obvyklé aj v prípade iných sviatkov“. Ovsen je podľa Vaňu typickým príkladom agrárnej magie. Obsypávanie ľudí zrnom (ovsom), v dobe zimného slnovratu, kedy sa prebúdzal život v prírode malo zaistiť bohatú úrodu v nasledujúcom roku.“ Súčasťou boli aj maškarné sprievody, spievali sa koledy. Pôvod tohto slova pochádza ešte z predkresťanskej éry, neskôr bola cirkvou premenená v kresťanskú koledu a v chodení troch kráľov. Kračúň, známy ako štedrý deň, sa niesol v duchu príprav na slávnostnú večeru. Každý člen rodiny mal určené povinnosti, ktoré mal splniť v určitom poradí a čase. Na štedrovecernom stole mali byť všetky plodiny pestované na gazdovstve.

Sviatok Troch kráľov (6. január), ktorý uzatvára slávnosti spojené s Vianocami, bol istý čas spájaný so začiatkom nového roka. Pôvodne, ešte predtým, ako sa Vianoce stali súčasťou významných kresťanských sviatkov sa v tento deň oslavovalo Zjavenie Pána. V Gemeri je tento sviatok známy svätením príbytkov i ľudí trojkráľovou - jordánskou vodou. Kňazi z katolíckych farností - napríklad aj v Muránskej Dlhej Lúke, Gemerskej Polome, Nižnej Slanej, Betliari a inde - každým rokom navštevujú domácnosti svojich farníkov a prostredníctvom svätej vody a nápisom na verajách vchodových dverí G+M+B zanechávajú v príbytku Božie požehnanie. Rodiny, ktoré majú záujem sa nahlásia v kostole. Potom ich navštívi kňaz spolu s miništrantmi, dom im pokropia svätenou vodou a na dverách zanechajú nápis. Požehnávajú sa nielen domy, ale celé gazdovstvá, teda zvieratá, polia, záhrady. Ľudí, ktorí ešte majú záujem o posvätenie svojich domovov je však stále menej. Sviatok Troch kráľov sa slávil aj účasťou na liturgii, ktorej súčasťou boli trojkráľové sväteniny - voda, krieda, sviečky i cesnak,

posvätené znakom kríža s použitím svätej vody. Slúžili ako magický liečebný prostriedok a na ochranu ľudí, zvierat, obydli a úrody pred démonmi, strigami, vodníkmi a prírodnými živlami.

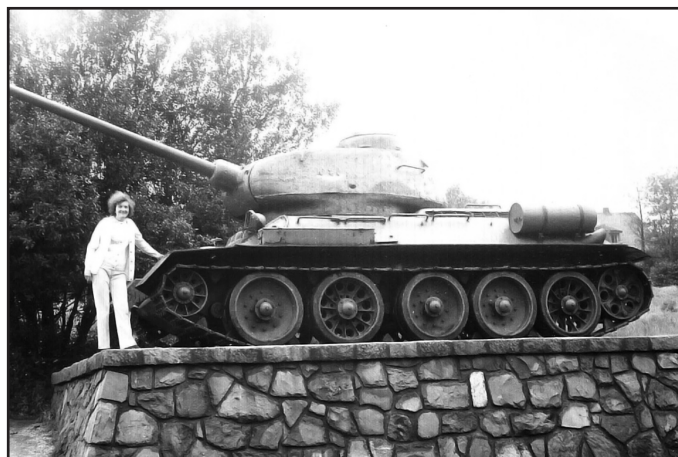
Hromnice 29. 01. 2008 Sviatok Hromníc (2. február), alebo inak nazývaný aj Očistec Panny Márie, mnohí z nás poznajú ako sviatok, počas ktorého sa v kostoloch posväcujú sviečky. V minulosti sviatok Hromníc nebol len záležitosťou cirkevnou, ale k sviatku sa viazali aj mnohé pohanské zvyky súvisiace s predpovedaním počasia a zabezpečením dobrej úrody. Pozornosť ľudí sa sústreďovala hlavne na pestovanie konope a ľanu. Gazdiné si varením čo najdlhších šúľancov zabezpečovali, aby aj konope bolo dlhé. Sánkovanie a kľzanie na ľade malo na Hromnice tiež dlhú tradíciu. Čím dlhšia bola dráha, ktorú gazdiná, či mládenci s dievčatami prešli, tým dlhší mal byť ľan a konope. Predpovedať jeho dĺžku sa dalo aj z dĺžky cencúľov, ktoré viseli zo striech. Hromnice patrili k najvýznamnejším pranostickým termínom. Druhého februára je presne polovica zimy za nami a ľudia verili, že v tento deň sa stretáva magická zimná sila s jarnou. Všeobecne platilo, že čím väčšia zima na Hromnice, tým lepšia úroda, teplejšie leto a skorá jar: Radšej vidí bača na Hromnice vlka v košári ako sedliaka v košeli. Keď na Hromnice sneh a vietor duje, to skorý príchod jari zvestuje. A naopak ak bolo na Hromnice teplo, predpovedalo to tuhú zimu: Keď je na Hromnice pekne, medveď sa obráti na druhú stranu. Keď sa vtáček na Hromnice z kol'aje napije, tak v marci zamrzne. Najznámejšia a najdôležitejšia súčasť hromničných zvykov kresťanskej tradície je posväcovanie sviečok počas sviatočnej liturgie a obchádzanie kostola. Hromničné sviečky, ktorých názov je odvodený od pomenovania sviatku - Hromničky, bol i dôležitým ochranným prostriedkom pred búrkou a hromom. Chránili nielen obydlie, ale aj úrodu a ľudí uviaznutých vonku v búrke. Zapalovali sa aj pri mŕtvych, aby ich chránili pred negatívnymi silami a svietili im počas cesty na druhý svet. Hromničné sviečky sa uplatnili aj v ľudovom liečiteľstve ako pomôcky pri liečbe ochorení. Obchádzanie kostola so sviečkami a sviatok Hromníc zaviedol pápež Gelasius v roku 494 n. l., aby nahradil sviečkový pochod, ktorý bol súčasťou pohanských slávností Luperkálií konajúcich sa od polovice Januára až do začiatku Februára.“

spracoval **Bc. Tomáš Dovčík**

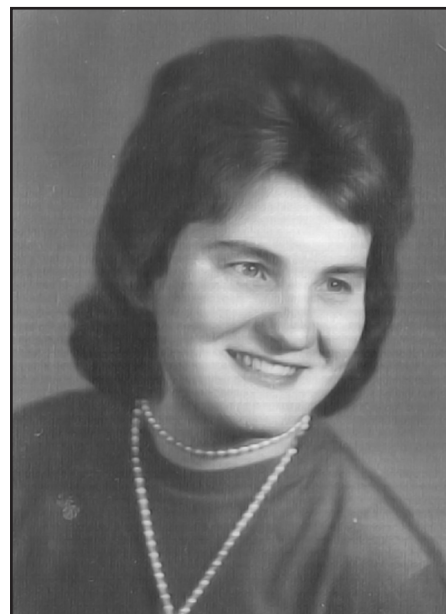

Povinnosť mať kroniku ukladá Zákon 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Dňa 23. marca 1933 Ministerstvo školstva a národnej osvety vydalo výnos, ktorý požadoval založiť kroniku (pamätnú knihu) v každej obci na Slovensku. Centrálné boli vyhotovené a do každej dediny a mesta doručené viazané knihy s modrým obalom a portrétom prezidenta T. G. Masaryka na titulnej strane.

Kronika našej obce prvá, ktorú som našla pochádza z 10. 06. 1967, bola založená na základe rozhodnutia Rady miestneho národného výboru v Gemerskej Polome. Jej vedením bol poverený súdruh Ondrej Kušnier, rodák ako aj obyvateľ našej obce a s písmom rodeného pisára. V kronike sú spracované záznamy, tak ako píše kronikár, najdôležitejšie historické udalosti od vzniku obce a v druhej časti sledoval politický i hospodársky vývoj, ktorý mal vplyv na vývoj v obci.

Kronika – z gréckeho slova **chronika**, udalosti v časovom poradí – podrobnejšie opísané udalosti dejov, zväčša bezprostredne po nich. Takto to uvádza publikácia *Encyklopédia Slovenska*, zväzok tretí. Najstaršia kronika, ktorá sa svojím obsahom dotýkala minulosti Slovenska bola *Fredegarova kronika* zo 7. storočia. Informovala o *Samovej ríši*.

Dnes vám v našom periodiku predstavujeme bývalú kronikárku obce, ktorá spracovávala záznamy pre tých, čo po nás prídu a mali obraz o tom ako sme žili. Osobnosť tejto ženy, pani **Emílie Miškovičovej** je jedinečná v tom, že zbierala a spracovávala materiály dvadsať rokov. Možno veľa našich rodákov o tomto nemá vedomosť. Vedenie kroniky nie je jednoduché, má svoje pravidlá a zásady písania a veľa iných náležitostí, o ktorých občan nevie. Ako sa k tomu pani Miškovičová dostala, ako realizovala metodiku písania kroniky nám priblíži kronikárka sama.

Vedenie obecnej kroniky nie je rutinná záležitosť, má svoje metodické predpisy, ktoré sa musia striktné dodržiavať. Takže aj ja, keď som sa rozhodla písať obecnú kroniku musela som sa oboznámiť s metodickými pokynmi, ktoré vydala Matica slovenská v Martine. Predo mnou obecnú kroniku niekoľko rokov písal Ondrej Kušnier, po ňom osvetová pracovníčka PhDr. Eva Doležalová. Iste bude čitateľov Polomských novín zaujímať ako som sa k písaniu kroniky dostala ja. Jedného dňa ma starosta našej obce pán Ján Chanas oslovil, či by som nepokračovala vo vedení kroniky ja. Najprv som váhala - je to zodpovedná práca, ktorá si vyžaduje autentické zápisy, ktoré musí po uplynutí každého roka schváliť obecné zastupiteľstvo. Pri získavaní materiálov mi veľmi ochotne pomohol aj miestny kronikár v Betliari pán Alexander Maduda. Veľkou pomocou pri získavaní podkladov do kroniky boli aj naše Polomské noviny, ktoré sú vydávané od roku 1996.

Z kroniky obce sme vybrali: Záverečné slovo kronikárky

Podklady do obecnej kroniky som začala získavať v roku 1988, teda pred 20-timi rokmi. Počas tej doby som sa stretla s mnohými zaujímavými ľuďmi, ktorí mi ochotne, nezištne poskytli požadované údaje zo svojej činnosti do obecnej kroniky a za to im touto cestou úprimne a srdečne ĎAKUJEM.

Bolo mi cťou niečo užitočné pre moju rodnú obec urobiť, a tak aspoň týmto prejaviť záujem o dianie na rôznych úsekoch života našich občanov a zaznamenávať do obecnej kroniky pre budúce generácie. Žiaľ v tejto mojej obľúbenej práci zo zdravotných dôvodov nemôžem naďalej pokračovať. Dúfam a pevne verím, že sa v našej obci nájde niekto, kto bude v tak zaujímavej práci pokračovať.

Emília Miškovičová

Pani Milka Miškovičová sa svojej práci kronikárky obce venovala srdcom i rozumom, veď ináč sa to pri takejto zodpovednej práci ani nedá. Zdravia ubudlo, chorôb pribudlo, ale zápisy v kronike ostanú navždy jej srdcovkou, ako to zvykla hovoriť pri našich spoločných stretnutiach. Prajeme jej z celého srdca veľa zdravia a síl – nech jej vitalita žije pre tých, čo ju majú radi a stále potrebujú.

Prípravila a zhovárala sa **D. Červenáková**

VŠIMLI SME SI - inšpirácie pre parádnice

Koráliky boli výrazom spoločenského statusu svojich nositeľov a predstavovali hmatateľný majetok, tiež sa s nimi obchodovalo a platilo. Dnes sú neodmysliteľnou súčasťou každej ženy, mladšej slečny i malej parádnice. Putovaním našich šikovných žien v obci sme stretli pani učiteľku, ktorá je milovníčkou práce s korálikmi a v súčasnosti sa špecializuje na prácu so zápinkami a korálikmi, tiež sklenené koráliky tká na krosnách, využíva pri práci aj drôtik. Svojimi šikovnými rukami vytvára náušnice, brošne, náramky, ozdoby... všetko farebne zladené a dômyselne vypracované. Pani **Ružena Spišiaková**, ktorú poznajú deti zo školy ako veľmi tvorivú a vynaliezavú pani učiteľku je žena, ktorá zrejme neodolá a vždy svoje ruky zamestná činnosťou, ktorá vždy prinesie zaujímavý i praktický a inšpirujúci originál.

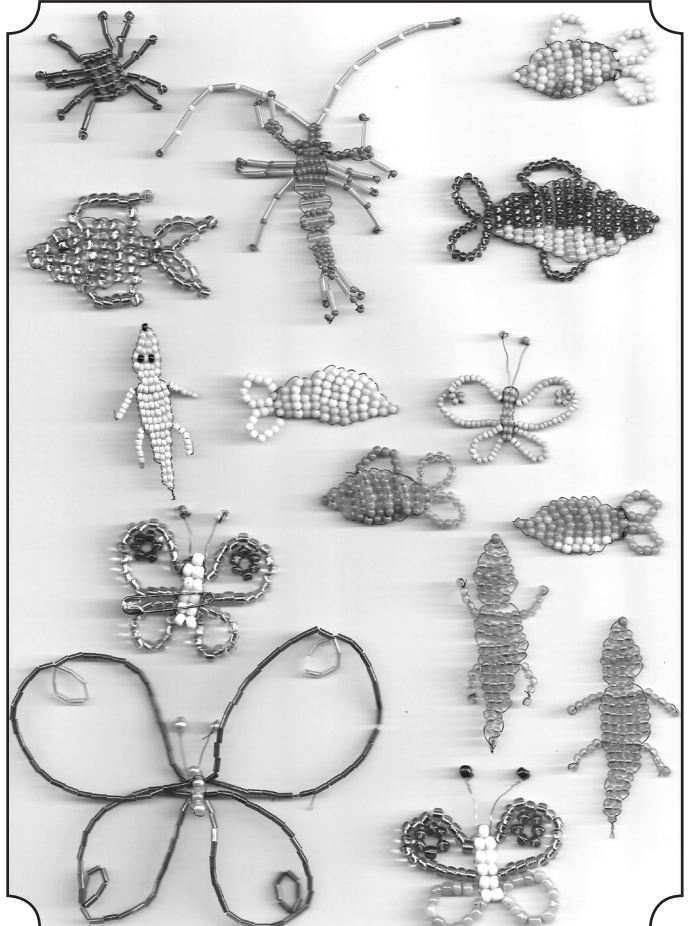
★ Navliekanie ihlou, strapce a obrusy, navliekanie na drôt, koráliková výšivka, tkanie na krosnách – všetko techniky nie každému veľmi známe. Mňa osobne zaujala technika tkanie na krosnách. Keď som Vás pozvala do knižnice, aby sme sa spoločne porozprávali o Vašej najnovšej činnosti, ako prvé ma zaujali malé krosná a hneď som si vybavila koberce domácej výroby. Ale krosná a koráliky, myslím, že zatiaľ nie veľa ľudí z našej obce o tomto malom zázraku vie.

Sú to miniatúrne krosná (tkací stav), ktorý som si dala vyrobiť podľa predlohy jednému šikovnému majstrovi z našej obce. Každý si vie predstaviť krosná, základ je tkanina (výroby náramku, náhrdelníka) a dobre natiagnutá osnova. Dĺžka osnovy sa rovná dĺžke hotového výrobku. Ďalej potrebujem kvalitné nite, koráliky rôznych farieb a špeciálnu ihlu (dlhú a tenučkú). Pri tejto práci treba veľa trpezlivosti, pevné ruky, dobrý zrak a nedat' sa odradiť začiatočným neúspechom (nepodarkom). Inšpirujem sa našimi regionálnymi vzormi, ktoré čerpám z výšiviek mojej mamy (uteráky, päťky, servietky). Finálny výrobok je náramok, náhrdelník alebo odevný doplnok.

★ Nástroje, pomôcky a materiály – veľmi dôležitá súčasť pri práci s korálikmi. Zrejme je veľmi potrebné si aj všetko dobre vopred premyslieť, aby bolo na čo sa dívať a obdivovať. Iste sa nejaké pomôcky nájdú aj v každej domácnosti a nie je potrebné vyhľadávať špecializované predajne.

Koncovky zipsov, karabinky na kľúče ozdobí zvieratko, kvet z korálikov. Pri tejto práci potrebujem pevnú ruku, medený alebo včelársky drôtik poprípade rybársky nylon, drobné koráliky rôznych farieb a veľkostí i tvarov. Začínam pracovať podľa predlôh, ktoré som si nzbierala z časopisov Praktická žena, Dorka a iné – tu niečo prílepším alebo uberiem.

★ Náušnice, náramky, prívesky, spony a iné ozdobné predmety, ktoré ešte viac zvýraznia krásu každej malej dievčiny či dámy iste zoženú veľký úspech u akejkolvek ženy.

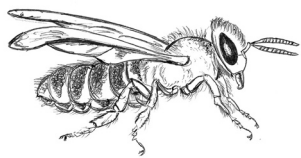
šich žien a dievčat je neskutočne nadrozmerne. Pani Ružena Spišiaková nesklamala a opäť potvrdila kvality našich ženských rúk. Želáme jej v tomto vianočnom čase zdravie a lásku, pohodu a spokojné Vianoce.

Za rozhovor ďakuje
D. Červenáková

V tomto čase predvianočnom, dlhé večery využívam na tieto práce. Teraz vytváram vianočné ozdoby – stromčeky, zvončeky, anjelíkov a iné. Vlastnoručne vyrobené ozdoby viac potešia ako kúpené. Svoj život som zasvätila práci s deťmi a svojou činnosťou som ich viedla k tvorivosti, dúfam že im to ostane. Svojimi prácami poteším mojich známych. Niektoré práce inšpirované prírodou, motýle, ryby, rôzne chrobáčky, kvety (sneženka, bleduľa i rôzne kyticke) ako doplnky k odevom.

Šikovnosť a vynaliezavosť na-

Wčela.

Sem dítky! K wčele se mějte!

*Na ní malau podívejte,
Jak ze wšeho jeje snaha
Zbíratí med se namáhá!*

*Neomrzele a s radostí
Snáší wšecky obtížnosti
Swého žiwota krátkého;
Koná dílo času wšeho.*

*A já bych měl zaháleti,
Jen slože ruce seděti?
Ne! chci již mladý a malý
Nad wčelku w práci být stálý.
Když mi Bůh dvě ruce dal,
Rozumem mne datrowal
Proswěcen bud' w každé době
Čas můj Bohu, lidem, sobě.*

*Neb ne k mrzké lenivosti,
Nýbrž k cné pracowitosti
Stwořitel mi čas swěřil
Síly, rozumu odměřil,
I chci toho w noci, we dne
Dle rozkazu Pána wěrně
Užívat, a on mnou práci
Odmění bohatou práci!*

*Z knihy: Weršowní PAZUŠNICA
pro naše mladé Rodáky od On-
dřeje Soltysa z roku 1866
Zachovala Oľga Štrbová*

Včelársky rok 2011

Včelársky rok 2011 bol pre včelárov úrodnejší oproti vlaňajšku, keď včelári v dôsledku nepriazni počasia vytočili 0 až 25 kg medu na 1 včelstvo, čo je minimum za posledných 15 rokov. Tohto roku medobranie dopadlo oveľa lepšie, keď na jedno včelstvo sa vytočilo 35 až 40 kg medu, čo je lepšie oproti vlaňajšku, ale nie je to priemer ani nadpriemer.

Začiatkom zimy, keď sú včelstvá už zazimované, včelár do jari nezaháľá, ale má plné ruky práce. Musí očistiť a ošetriť rámy s plástmi, ktoré odobral z medníkov, staré plásty z rámkov vyrezať, vosk vytopiť alebo voštiny poslať na výmenu za medzistienky. Vyradené rámy nahradiť novými, do ktorých sa natiahne drôtik a nalepí medzistienka. Ďalej ošetruje a dezinfikuje včelárske náradie a pomôcky, ošetrí úle a šikovnejší si vyrobí nové.

V obci je 20 včelárov, ktorí obhospodarujú 235 včelstiev. Všetkých 20 včelárov je organizovaných v Slovenskom zväze včelárov, ktorí sa počas celého roka musia starať nielen o to, aby včielky doniesli čo najviac včelárskych produktov, ale hlavne musí dbať o ich zdravotný stav a pravidelné preliečovanie

liečivami, ktoré určí štátna veterinárna správa. Najväčším zlom pre včelárov sú tzv. neorganizovaní včelári, ktorí svoje včelstvá nepreliečujú proti nebezpečným chorobám a škodcom, čím spôsobujú veľké riziko rozšírenia týchto nebezpečných ochorení.

Všetci naši včelári po kontrole zdravotného stavu majú certifikát, že dorábajú zdravý, pravý, slovenský med, čo svedčí o kvalite slovenského medu. **TEN UŽ DVA ROČNÍKY ZA SEBOU VYHRAL ZLATÚ MEDAILU ZA NAJLEŠÍ A NAJKVALITNEJŠÍ MED V MEDZINÁRODNOM MERÍTKU.**

Veľmi nám je ľúto a na škodu veci je, že priemerný vek našich včelárov prudko stúpa. Starí včelári končia so včelárstvom často bez ich nasledovníkov vo včelárstve. Týmto apelujem na mládež, ktorá má záujem o včelárstvie, nech sa nebojí do toho pustiť. Je to krásny, zdravý koníček, pri ktorom, keď sa aj manuálne narobí, ale po psychickej stránke oddýchne. Novým včelárom každý skúsený včelár na požiadanie nielenže poradí, ale aj rád pomôže.

včelársky dôverník
Daniel Galajda

vybrali sme zo štatistických ukazovateľov

jeseň 2008

☼ 19 včelárov ☼ 236 včelstiev

jar 2009

☼ 20 včelárov ☼ 219 včelstiev

jeseň 2009

☼ 20 včelárov ☼ 227 včelstiev

jar 2010

☼ 20 včelárov ☼ 226 včelstiev

jeseň 2010

☼ 20 včelárov ☼ 237 včelstiev

☼ 1 včelár neorganizovaný
s 1 včelstvom

jar 2011

☼ 20 včelárov ☼ 229 včelstiev

☼ 1 včelár neorganizovaný
s 1 včelstvom

jeseň 2011

☼ 20 včelárov ☼ 235 včelstiev

☼ 1 včelár neorganizovaný
s 1 včelstvom

**vo výbore ZO SZV Rožňava
pracujú:** Ján Šimšík a Daniel
Galajda

- kontrolná komisia ZO SZV:
Pavol Galajda

**- dôverník pre obvod Gemerská
Poloma a Henckovce:** Daniel
Galajda

**- spolupracovníci s veterinárnou
službou vykonávajúci prehliadky
včelstiev na nebezpečné choroby:**
Vladimír Lukáč, Ján Puškáš,
Pavol Galajda a Daniel Galajda.

P E S

Pripravila: Bc. S. Červenáková

Starostlivosť o štvornohého miláčika - 3. časť Výživa a pes

Nesmieme nikdy zabudnúť, že pes patrí medzi mäsožravce a preto je mäso jeho najprirodzenejšou potravou. Svedčí o tom aj stavba jeho chrupu. Nemôže ním potravu rozžúť. Čelústami, ktoré fungujú ako nožnice „odstrihne“ z väčšieho kusa potravy menší kúsok a prehltnie ho. Žalúdočné šťavy s obsahom 0,5% kyseliny soľnej ničia baktérie, takže pes môže bez vážnych ťažkostí konzumovať aj pokazené mäso. Kŕmenie pokazeným mäsom sa z hygienických dôvodov neprotizuje. Počas domestikácie procesu, ktorý trvá viac než štrnásť tisícročí, sa pes prispôbil aj na príjem inej potravy. Stal sa z neho čiastočný všežravec.

Význam správnej výživy

Správna výživa je veľmi dôležitá a ukazovateľom jej dobrej úrovne je správny vývoj a rast šteniat, u dospelých jedincov je to zase dobrá fyzická kondícia, výborný zdravotný stav a výkonnosť psa. Strava, ktorú pes prijíma má veľký vplyv aj na kvalitu jeho srsti. Okrem správneho telesného vývoja, závisí na správnej a dostatočnej výžive aj psychický vývoj psa. Stres z nedostatku potravy môže mať za následok zmeny v chovaní a emocionálnej stabilite psa v dospelosti. Vyváženú kŕmnu dávku môžeme teda definovať ako kombináciu kŕmnych súčastí, ktoré dodávajú všetku energiu a nevyhnutné živiny, potrebné k udržaniu psa v dobrom zdravotnom stave s ohľadom na jeho vek a spôsob života.

Hlavné živiny

1. Sacharidy – funkcia sacharidov: dôležitý zdroj energie.

Patrí sem aj vláknina, ktorá pomáha regulovať aktivitu čreva a tým ho udržiava v správnej činnosti. Vláknina sa často pridáva do potravy, ak chceme znížiť alebo udržať psovi jeho hmotnosť. Vláknina poskytuje psovi pocit sýtosti bez ďalšieho množstva joulov. Odporúča sa psom ktoré majú problém s nadváhou. **Zdroje sacharidov** (kukurica, ryža, pšenica, ovos, jačmeň, zemiaky, sója).

2. Tuhy – funkcia tukov: Zdroj energie, ochrana pred stratou tepla, ochranná vrstva pred fyzikálnym poškodením životne dôležitých orgánov.

Tuky sú nerozpustné vo vode. Môžu byť rastlinného alebo živočíšneho pôvodu. Nadbytok tukov v potrave spôsobuje zvýšený príjem energie, ukladanie tuku v tele a tým vzniká nadváha. Nedostatok tukov v potrave spôsobuje zhoršené hojenie rán, suchú šupinatú kožu, zhoršenie ochrannej funkcie kože, chudnutie a zhoršuje reprodukčnú funkciu.

Zdroje tukov - živočíšneho pôvodu (bravčová masť, hovädzí loj, hydinový, rybí tuk)
- **rastlinného pôvodu** (oleje – slnečnicový, repkový, sójový...).

3. Bielkoviny – funkcia bielkovín: Hlavná štruktúrna zložka telových orgánov a tkanív, nevyhnutné pre rast a obnovu. Bielkoviny obsahujú aminokyseliny (AMK) = základná stavebná jednotka.

Zdroje bielkovín - živočíšneho pôvodu (mäso, vnútornosti, chrupavky, sušená krv, tvaroh, syr, jogurt, vajcia)

- **rastlinného pôvodu** (sója, hrach, fazuľa, bôb).

4. Vitamíny – Látky nevyhnutné v malých množstvách pre rast a zachovanie života zvierat.

Rozdelenie vitamínov - **rozpustné v tuku** A, D, E, K

- **rozpustné vo vode** B komplex, C

Vyskytujú sa v krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu.

5. Minerálne látky - mikroelementy (železo, meď, zinok, mangán, jód, selén, chróm, bór)

- **makroelementy** (vápnik, fosfor, horčík, draslík, sodík, chlór, síra)

Funkcie minerálnych látok: niektoré prvky - viaceré funkcie **horčík**

- jedinou funkciu **železo, jód, kobalt**.

Mnohé minerálne látky môžu spôsobiť v nadmerných množstvách toxicitu

(meď, selén, molybdén, fluór, vanád, arzén).

6. Voda - Je základnou podmienkou existencie života. Nedostatok vody spôsobuje zhutnenie krvi a pokles schopnosti transportu (prenosu) živín. Deficit (chýbanie) viac ako 15 – 20% spôsobí smrť. Nadbytok vody sa vylučuje telom vo forme moču, výkalov, potom a odparovaním z pľúc. Pes získava vodu z 3 zdrojov – pitná voda, - voda obsiahnutá v krmivách, - metabolická voda. **VODA PRE PSA MÁ BYŤ VŽDY PITNÁ, ČERSTVÁ, ZDRAVOTNE NEZÁVADNÁ, PRIMERANEJ TEPLoty A V DOSTATOČNOM MNOŽSTVE.** Prebytok vody za normálnych podmienok nie je škodlivý.

Potraviny nevhodné pre psov: kakao, korenené a solené potraviny, strukoviny, čerstvý chlieb, kapusta, kaleráb, karfiol, kosti z rýb, avokádo, hrozienka, hrozno, cibuľa, cesnak, hríby, sladkosti, kôstky z marhúľ, sliviek, broskýň, kysnuté cesto, alkoholické nápoje.

Vianočné maškrtky a pes

Mnoho majiteľov psíkov nevedome vystavuje v období vianočných sviatkov svojich štvornohých miláčikov rôznym rizikám. Hoci sú Vianoce sviatkami hojnosti a štedrosti, nemali by sme psovi zo svojho bohato prestretého stola viac, ako je vhodné a zdravé ponúknuť. Množstvo sladkostí a iných maškrt, síce nášmu psíkovi chutia, ale nepriaznivo vplývajú na jeho tráviaci trakt. Aj v tomto prípade platí všetko s mierou! Ďalším „sviatočným“ problémom je **používanie zábavnej pyrotechniky**. Výbuchy delobuchov a petárd psa vystrašia a stresujú. Aby sme psíka uchránili môžeme ho premiestniť na miesto, kde je najmenej vystavený tomuto riziku. Najlepším riešením však bude, keď psíka aspoň na Silvestra umiestnite spolu s nami do bytu, či domu. Tak sa bude cítiť bezpečnejšie.

A na záver niečo zdravé a chutné pre vášho chlapčeka, aby nezávidel svojmu pánovi

Keksíky na vyčistenie zubov
Prísady

150 g pšeničnej múky

150 g múky 550 (polohrubá)

75 g pšeničné klíčky (a ďalšie

na to, aby sme v nich keksíky obalili)

40 g netučného sušeného mlieka

250 ml vody so slepačím bujonom

3 PL oleja

2 PL nasekanej vňatky

1/2 ČL soli

Postup: Predhrejeme si trúbu na

200 stupňov a naolejujeme plech. Múky zmiešame s klíčkami a soľou, bujón samostatne premiešame s olejom a postupne tieto dve zmesi dokonale premiešame. Cesto má byť jemné. Kúsky vyváľame v klíčkoch a uložíme s trochou odstupu na plech. Pečieme 15-20 minút kým sa neprepečú, potom trúbu vypneme a necháme v nej keksíky pár hodín vysušiť. Z cesta vyjde asi 20 kúskov, ktoré skladujeme v chladničke.

Prajem príjemné prežitie svia-točných chvíľ v spoločnosti aj svojich chlapčiek.

Futbalisti po rokoch opäť vo vyššej súťaži

Nad moje očakávanie si počínali hráči Gemerskej Polomy na domácom ihrisku v jesennej časti V. ligy Košicko-Gemerskej skupiny. To však neznamená, že som spokojný. Mohli sme dosiahnuť viac. V zápase s Myslavou sme mali vyhrať a so Šacou získať aspoň bod. Jar bude ťažká, budeme mať všetci čo robiť, aby sme z V. ligy nevypadli.

V uplynulom ročníku okresnej súťaže sme skončili na treťom mieste, no vďaka reorganizácii vyšších súťaží sme dostali možnosť prihlásiť sa do V. ligy. Rozhodovanie nebolo ľahké a v prvých chvíľach sme možnosť postupu zamietli, no po naliehaní hráčov sa prihláška do vyššej súťaže poslala. Aj napriek podfinancovanému

Futbalový zápas Gemerská Poloma - Geča

mu rozpočtu klubu, ktorý nepočítal s nákladmi v krajskej súťaži, mužstvo odohralo všetky jesenné kolá a aj dve jarné predohrávky. Podmienkou účasti v V. lige je mať dve mládežnícke družstvá, ktoré tiež odčerpali určitú časť prostriedkov. S letnou prípravou a účasťou na tréningovom procese môžem vyjadriť spokojnosť len v mesiaci august a september, no v októbri a novembri bola dochádzka veľmi slabá. Získaných 16 bodov po jesennej časti ma milo prekvapilo. Všetky body máme z domácich zápasov, keď sme postupne vyhrali nad Krh. Podhradím, Ťahanovcami, Ruskovom, Gečou a Dobšinou. Body sme stratili po remíze s Myslavou a prehrou s lídrom súťaže Šacou. Na domácom trávniku hráči často išli na dno svojich síl a schopností, čím sa dokázali kvalitnejším

súperom nielen vyrovnat', ale niekedy ich aj predčiť. Skóre 13:6 v domácom prostredí nie je zlá vizitka pre nováčika. Katastrofálne to však bolo na súperových ihriskách. Nezískali sme ani bod a vysoko pasívne skóre 5:36 nemožno brať na ľahkú váhu a treba sa tým začať vážnejšie zaoberať. Gemerská Poloma je vonku najslabšie mužstvo súťaže a po „výletoch“ na súperove ihriská si mužstvo donieslo stále peknú gólovú nádielku. Príčin, prečo je to tak je viac. V zimnej prestávke sa nimi musíme zaoberať a spraviť všetko preto aby naše mužstvo získavalo body aj na súperových ihriskách. Bez patričného nasadenia, chuti behať a bojovať o každú loptu to však nebude možné. Z hráčov možno vyzdvihnúť brankára Mišinu, ktorý prístupom k povinnostiam i hernými

Futbalový zápas Gemerská Poloma - Dobšiná

kvalitami, môže byť príkladom pre ostatných. Ďalšími hráčmi, ktorých možno k nemu zaradiť sú Rast'o a Zdeno Greškovci. Druhý menovaný svojimi skúsenosťami a prehľadom zabezpečil zisk dôležitých bodov, keď zaznamenal 7 presných zásahov. Ani posily, ktoré prišli do mužstva nemôžem hodnotiť celkom pozitívne. Dominik Kakalejčík svojou nedisciplinovanosťou oslabuje mužstvo príliš často, Roland Horváth prístupom nespĺňa požiadavky hráča, ktorý mal byť posilou a spokojnosť môžem vyjadriť len s hrou a prístupom Michala Boroša. Naše postavenie v tabuľke nie je najlepšie čo nám naznačuje, že hráči musia začať na sebe viac pracovať, inak si budú musieť hľadať nové pôsobisko a my sa budeme musieť poobzerieť po nových posilách. Pred sezónou som

mal veľké obavy z účinkovania v krajskej súťaži, no dnes môžem povedať, že moje obavy boli zbytočné. Kvalitnejší súper donúti našich hráčov k lepším výkonom čo prispeje k ich futbalovému rastu. Diváci si taktiež prídu na svoje, lebo súboje s týmito súpermi sa nedajú porovnať so zápasmi okresného majstrovstva.

Na záver chcem v mene svojom i v mene funkcionárov futbalového klubu zaželať všetkým hráčom, divákovi a priaznivcom športu veľa zdravia, pokojné prežitie Vianočných sviatkov s vierou v to, že na jar sa opäť zídeme na našom futbalovom ihrisku pri dobrých zápasoch nášho mužstva.

Športu zdar a futbalu zvlášť,
tréner **Marian Ferenc**

Výsledky a tabuľky jednotlivých mužstiev FK Gemerská Poloma

Mužstvo dospelých V. liga Košicko-Gemerská skupina

1. kolo Šaca - G. Poloma ★ 2:1 ★ gól: Kakalejčík
2. kolo G. Poloma - Krh. Podhradie ★ 2:1 ★ góly: Chochol, Z. Greško
3. kolo G. Hôrka - G. Poloma ★ 6:1 ★ gól: Šimon
4. kolo G. Poloma - Ťahanovce ★ 2:0 ★ góly: Kakalejčík, R. Greško
5. kolo Kalša - G. Poloma ★ 6:1 ★ gól: Šimon
6. kolo G. Poloma - Ruskov ★ 1:0 ★ gól: Z. Greško
7. kolo Kokšov-Bakša - G. Poloma ★ 5:0
8. kolo G. Poloma - Myslava ★ 1:1 ★ gól: Rogos
9. kolo Koš. N. V - G. Poloma ★ 4:0
10. kolo G. Poloma - Geča ★ 2:1 ★ góly: Z. Greško - 2
11. kolo Lipovník - G. Poloma ★ 4:1 ★ gól: Hatvaník
12. kolo Malá Ida - G. Poloma ★ 4:1 ★ gól: Z. Greško
13. kolo G. Poloma - Dobšiná ★ 5:1 ★ góly: Z. Greško - 2, Boroš - 2, Benedik
14. kolo G. Poloma - Šaca ★ 0:2
15. kolo Krh. Podhradie - G. Poloma 0★5:0

Tabuľka po 15 kolách

1. Šaca	15 ★ 11 ★ 2 ★ 2 ★ 32:12 ★ 35
2. Kokšov-Bakša	15 ★ 11 ★ 0 ★ 4 ★ 47:19 ★ 33
3. Kalša	15 ★ 8 ★ 2 ★ 5 ★ 34:26 ★ 26
4. Ruskov	15 ★ 7 ★ 2 ★ 6 ★ 23:17 ★ 23
5. Geča	15 ★ 7 ★ 2 ★ 6 ★ 24:20 ★ 23
6. Ťahanovce	15 ★ 7 ★ 2 ★ 6 ★ 33:31 ★ 23
7. Krh. Podhradie	15 ★ 7 ★ 1 ★ 7 ★ 34:20 ★ 22
8. Malá Ida	15 ★ 6 ★ 3 ★ 6 ★ 26:22 ★ 21
9. Lipovník	15 ★ 6 ★ 3 ★ 6 ★ 25:24 ★ 21
10. G. Hôrka	15 ★ 6 ★ 3 ★ 6 ★ 27:32 ★ 21
11. G. Poloma	15 ★ 5 ★ 1 ★ 9 ★ 18:42 ★ 16
12. Myslava	15 ★ 3 ★ 6 ★ 6 ★ 16:25 ★ 15
13. Koš. Nová Ves	15 ★ 4 ★ 1 ★ 10 ★ 23:39 ★ 13
14. Dobšiná	15 ★ 2 ★ 2 ★ 11 ★ 20:53 ★ 8

Súpiska mužstva: Mišina – Rogos, Kalina, Kollár, Hatvaník, Kováč, Kakalejčík, Gunár, Mihálik V. Ďuriček M., R. Greško, Boroš, Lipták P., R. Horváth, Z. Greško, Šimon, Lišuch, Benedik J. Breznen J, Urban L. Klement T.

Dorast I. trieda Okresné majstrovstvo

1. kolo G. Poloma - Vlachovo ★ 7:1 ★ góly: Benedik, Žolko - 2, P. Kuchta, I. Galata - 2, Poťmák
2. kolo Krh. Podhradie - G. Poloma ★ 0:2 ★ góly: Dorčák - 2
3. kolo G. Poloma - Plešivec ★ 5:1 ★ góly: Dorčák - 2, Chochol (11m), Šimon, I. Galata
4. kolo G. Poloma - voľno
5. kolo G. Poloma - Dobšiná ★ 1:3 ★ gól: Šimon
6. kolo Krh. Dlhá Lúka - G. Poloma ★ 3:5 ★ góly: Benedik - 4, Fafrák
7. kolo G. Poloma - G. Hôrka ★ 2:0 ★ góly: I. Galata, J. Galata

Tabuľka po jesennej časti

1. G. Poloma	6 ★ 5 ★ 0 ★ 1 ★ 23:9 ★ 15
2. Dobšiná	6 ★ 4 ★ 0 ★ 2 ★ 26:8 ★ 12
3. G. Hôrka	6 ★ 4 ★ 0 ★ 2 ★ 15:13 ★ 12
4. Krh. Dlhá Lúka	5 ★ 2 ★ 0 ★ 3 ★ 13:16 ★ 6
5. Krh. Podhradie	6 ★ 2 ★ 0 ★ 4 ★ 8:12 ★ 6
6. Vlachovo	5 ★ 2 ★ 0 ★ 3 ★ 6:16 ★ 6
7. Plešivec	6 ★ 1 ★ 0 ★ 5 ★ 9:26 ★ 3

Súpiska dorastencov: S. Cirbus - P. Kuchta, K. Ivanko, I. Galata, J. Galata, M. Galata, Patrik Dorčák, K. Šubovič, R. Žolko, D. Poťmák, J. Benedik, M. Debnárik, M. Gazdík, J. Trojan, M. Trojan, P. Šimon, L. Jasenka, M. Fafrák, M. Dovala

Starší žiaci I. trieda Okresné majstrovstvo

1. kolo Slavošovce - G. Poloma	7:2
2. kolo G. Poloma - Krh. Dlhá Lúka	4:2
3. kolo Dlhá Ves - G. Poloma	3:1
4. kolo Bohúňovo - G. Poloma	4:1
5. kolo G. Poloma - Čoltovo	4:2
6. kolo Krh. Podhradie - G. Poloma	6:1
7. kolo G. Poloma - voľno	
8. kolo Štítnik - G. Poloma	4:2
9. kolo G. Poloma - Rož. Bystré	5:0
10. kolo Dobšiná - G. Poloma	3:0
11. kolo G. Poloma - Lipovník	2:3

Tabuľka jesennej časti

1. Lipovník	10★9★1★0★37: 6★28
2. Slavošovce	10★8★1★1★63:16★25
3. Krh. Dlhá Lúka	10★6★1★3★38:19★19
4. Štítnik	10★6★0★4★34:24★18
5. Čoltovo	10★6★0★4★24:30★18
6. Dobšiná	10★4★1★5★14:18★13
7. Krh. Podhradie	10★3★2★5★14:22★11
8. Bohúňovo	10★3★1★6★23:31★10
9. G. Poloma	10★3★0★7★22:34★9
10. Dlhá Ves	10★2★1★7★14:37★7
11. Rož. Bystré	10★1★0★9★ 5:51★3

Súpiska starších žiakov: D. Fajdek – T. Kuchta, M. Hatvaník, F. Tomášik, Š. Durán, P. Ďurán, M. Kuchta, J. Baláž, D. Benedik, Ján Spišiak, Štefan Romok Kušnier, Jakub Kučerák, D. Molnár, E. Černaj, P. Červenák.

Flórbalisti - okresné kolo 2. miesto

hore zľava: Mgr. Miroslav Plichta učiteľ a žiaci - Ján Spišiak, Ján Baláž, Martin Mitřík, Jaroslav Suchý
dole zľava: Denis Fajdek, Andrej Olexa, Marek Chochol

Používanie telocvične verejnosťou

Pondelok:	16,00 - 18,00 hod.: stolný tenis muži 18,00 - 19,00 hod.: futbal – dorastenci 19,00 - 20,00 hod.: aerobik – ženy
Utorok:	17,00 - 19,00 hod.: futbal chlapci 19,00 - 21,00 hod.: futbal – muži
Streda:	17,00 - 19,00 hod.: Lesný závod Betliar 19,00 - 20,00 hod.: aerobik – ženy
Štvrtok:	16,30 - 18,00 hod.: futbal – chlapci 18,00 - 20,00 hod.: stolný tenis – muži 20,00 - 21,00 hod.: futbal – muži
Piatok:	15,30 - 17,00 hod.: futbal – chlapci 17,00 - 20,00 hod.: stolný tenis – muži
Sobota:	14,00 - 16,00 hod.: futbal – dorastenci 16,00 - 18,00 hod.: stolný tenis – muži 18,00 - 20,00 hod.: futbal – muži
Nedeľa:	18,00 - 19,00 hod.: futbal – muži

Predajňa s pekárňou

ul. Kukučínova č. 272 v Gemerskej Polome
– bývalá Varianta 4

Oznamujeme všetkým občanom,
že dňa 15. 1. 2012 o 8,00 h.
otvárame predajňu s pekárňou.

Sortiment:

viac ako 20 druhov pečiva rôznych náplní,
napr. škvarkové pagáče, sladké bábovky,
štrúdle, maffiny, pizza, croisanty, šišky,
chlieb, rožky a ďalší tovar.

Pečivo je pečené priebežne niekoľkokrát denne, teda je stále čerstvé.

Otváracie hodiny: Po – Pi ▶ 07,00 – 17,00 h.
So ▶ voľno
Ne ▶ 08,00 – 13,00 h.

Srdečne Vás všetkých pozývame

v skratke

- * 27. 12. 2011 so začiatkom o 15, 00 hodine v telocvični Majstrovstvá obce v minifutbale
- * 28. 12. 2011 so začiatkom o 18, 00 hodine v sále kultúrneho domu Vianočná zumba
- * 07. 01. 2012 Výstup na Volovec zraz turistov pred obecným úradom v G. Polome o 8,00 hodine
- * 21. 01. 2012 Výstup na Strómíš zraz turistov pred obecným úradom v G. Polome o 8,00 hodine

O Z N A M

Stolnotenisový klub v obci v spolupráci s obecným úradom usporiada dňa 7. 1. 2012 (sobota) v telocvični pri ZŠ turnaj o Pohár starostu obce. Bude to jubilejný 20. ročník, na ktorý vás touto cestou pozývame. Ako po iné roky aj teraz máme prislúbenú účasť najvyšších predstaviteľov Slovenského stolnotenisového zväzu: p. **Kríž** – predseda, p. **Hamran** – generálny sekretár, p. **Miko** – reprezentačný tréner mužov. Z oddielov sú to **Mostex Rača**, **Malacky**, **Banská Štiavnica**, **Nitra**, **Rožňava**, dojednáva sa účasť oddielu z ČR. Máme sa načo tešiť – aj keď ostáva nesplnený sen zakladateľa tohto turnaja – účasť čínskeho hráča, ktorý pôsobí na Slovensku. Možno sa dočkáme ...

PRÍDTE POVZBUDIŤ HRÁČOV

Juraj Galajda, člen organizačného výboru

TAJNÍČKA

A	B	C	D	E	F

Tajnička ukrýva jedlo, ktoré sa konzumuje v polomských domácnostiach iba na Štedrý večer

- A – jedlo s fazuľou v polomskom nárečí
- B – názov ulice aj vrchu v našej obci
- C – ženské meno (11. 8.)
- D – v Gemerskej Polome ja Panská...
- E – krivá palica v polomskom nárečí
- F – nešikovná žena v polomskom nárečí

Dohovoriš sa a zasmieješ v polomskom nárečí?

Neviem preš nosí tot rúbok s tó zodratô fodrô a ešte aký ho má umurckáný.

Neviem prečo má tú zásteru s tou zodratou „fodrou“ a ešte akú ju má špinavú (fodra – nariasený pás látky prišitý na spodný okraj zástery).

Od toho cigarôva ešte horší smerdí, ako od tie porazenie pípký šô mu vonahdy šľapla do hnojävici.

Od tej cigary ešte viac smrdí ako od fajky, čo mu spadla do hnojovky.

Neduluj telo v tých fijoškoch, ešte si knoš'ky pricvákneš.

Neprehrabuj sa toľko v tých šuflíkoch, ešte si hánky pricviekneš.

Bavsko s nim z rôštovánky na bláchu, lem tak zdunklo.

Spadol z lešenia rovno na plech, až to zadunklo.

Polomské noviny

♦ vychádzajú štvrt'ročne pre občanov obce Gemerská Poloma

Vydavateľ: Obecný úrad Gemerská Poloma • Reg. č. EV 3105/09 - registrácia 22. 01. 1996 ♦ Zodpovedný redaktor: Ján Chanas

♦ Redakčná rada: Dana Červenáková, Mgr. Jana Krivušová, Emília Miškovičová ♦ Ilustrácie: Bc. Stanislava Červenáková

♦ Adresa: Obecný úrad Gemerská Poloma e- mail: obec@gemerskapoloma.sk, kniznica@gemerskapoloma.sk

♦ Tlač: Tlačiareň OTOPRINT Rožňava ♦ Počet výtlačkov: 700